

44 - Gazi Bulvarı - İZMİR - 44
İmtiyaz sahibi: ŞEVKET BİLGİN
Başmuharrir ve umumî neşriyat müdürü:
HAKKİ OCAKOĞLU
ABONE ŞERHİ
Devamı müddet Türkiye için Haric için
Senelik 1300 2500
Altı aylık 700 1300
TELEFON: 2697

No. 8926 KIRKINCI SENE

PAZARTESİ 29 Nisan 935

Yeni Asır

Cumhuriyetin Ve Cumhuriyet Eserinin Bekçisi, Sabahları Çıkar Siyasi Gazetedir

Haraççı
KARDEŞLER
Mamulâtı Sandal-
yelerini Her Yerde
Arayınız.

Yeni Asır matbaasında basılmıştır.

Atatürk P. işlerle meşgul oldu

Kent kurultayı
Yersiz bir
Yılgınlık gösterdi

Dün toplanan kent kurultayında mayısın birinci gününden itibaren işletilmeyecek olan atlı tramvayların yerine konacak nakil vasıtaları işi konuşuldu. Bu iş için ayrılan komisyon hakikaten özenli bir çalışma ile vardığı neticeleri rakamlara dayanarak kurultayın önüne koydu. Komisyon lafa değil on senelik çeşitli işletmelerin verdiği bitimleri resmi dosyalardan tophiyarak alana çıkarmış ve uzmanlarla görüşerek bu iş için gereken masraf ve kapitali inceden inceye araştırarak rakamlarla anlatmıştır. Bunlardan öğrendiğimize göre kordon üzerindeki gidiş geliş günde altı bin kişiyi bulmaktadır. Üç beş yıl önce bu miktar on bini aşkın idi. Atlı tramvaylar boş gidip boş geldikleri halde yine yirmi iki otobüs benzerinin çalışması karşısında günde yüz liradan fazla gelir elde edilmektedir. Demek ki halkın üçte ikisi otobüslerle yolculuk ettiklerine göre kordon üzerinde gidiş geliş üçyüz liradan aşağı düşmemiştir ve düşme mektedir. Komisyon tanesi dört bin liraya alınacak otobüsleri üç yıl içinde amorti etmek ve bütün işletme masraflarını ve sermaye faizlerini göz önünde tutmak yollarile gündelik masrafları yüz doksan beş lira olarak toplamıştır. Bu neticelere göre belediyenin kordon üzerinde işleteceği otobüslerin gündelik kazancı yüz lira ile yüz otuz lira arasında olacaktır. Yani yılda kırk bin lira. Bu bütçe darlığı karşısında yabana atılmayacak bir rakam. Bilir misiniz kent kurultayımız bu hesap karşısında ne dedi?

Eski istikraz borçlarından sersemlik ve göz yılgınlığı yeni bir istikraz yapmak ağırlığını üzerlerine alamazlarmış. Şehrin genel otobüs işletme imtiyazının bir şirkete devri için Vekiller heyetinden izin istiyceklermiş. Doğrusunu açıkça söylemek gerekse bu işte büyük bir yılgınlık gösterilmiş ve yanlış karar onaylanmıştır. Yılda otuz, kırk bin lira arasında kazanç getiren bir işe otuz beş bin lira sermaye bulunamaz mı? Bunu bir dakika düşünmek bile gerekmez. Nerede kaldı ki bu iş için sermaye de istemez. Bir şoför ayda bir iki yüz lira ödemek şartile üç dört bin liralık bir makinayı kredi ile alabilmektedir. Koskoca İzmir belediyesi sekiz otobüsü iki üç senede takatle alamıyacak mıdır? Bu iş için belediyeler bankasının veya herhangi bir bankanın teminat mektubunu alamaz mı?

Eğer belediyemizin kredisi bu küçük işi başarmaya yetmezse, bütün hemşehriler bir araya gelerek göz yaşı dökmeliyiz. İmtiyaz vermek, imtiyaz devretmek bunlar eski rejimlerin sistemleridir. Bugünkü şehircilik davası halk işlerinin elektrik, tramvay, otobüs gibi amme hizmetlerinin belediyeler elinde toplanmasını buyruklaştırmaktadır. Yarın bütün bu işleri üzerine almak yerinde bulunacak belediyenin bugünden kordon otobüsleri gibi kısa ve küçük bir işi deneme mahiyetinde olsun üzerine almaktan korkması, ürkmesi ve yılda otuz bin lirayı aşan kârı bir tarafa bırakarak otuz bin lira sermaye bulmak mes'uliyetini üzerine alamaması bizi

Almanya Fransızların denizaltı filolarına Muadil bir filo yapmaya karar vermiştir

5 Süperdrednaut, 16 kruvazör, 50 torpido, 50 denizaltı gemisi Yapacaklarını İngiltereye bildirecekler.. Londrada heyecan.

Vinston Çorçile göre İngilterenin kâbusu olan Cerman tehlikesi belirmiştir..

Londra, 28 (A.A.)— Sunday ekspres ile Pipl gazeteleri gelecek ay içerisinde Londraya gelecek olan Alman deniz eksperlerinin Alman bahriyesi için 5 parça Saperdrednaut, 50 parça torpido, 16 kruvazör. 50 parça denizaltı gemisi istiyceklerini haber vermektedirler.

Almanların kararı

Londra: 28 (H.R.)— Bir İngiliz gazetesinin verdiği habere göre Alman deniz erkânı har-

biyesi Fransa ile müsavi kuvvette bir denizaltı filosu vücut getirmeye karar vermiştir. Almanya bu maksatla büyük hazırlıklarda bulunuyor. Almanyanın deniz teslihatından bahseden Viston Çorçil 1914 ten önce İngilterenin kâbusu olan büyük Cerman tehlikesi yeniden beliyor,, demiştir.

İngiltere hazırlanıyor

Londra, 28 (A.A.)— Birinci saf hava ordusu hemen 500

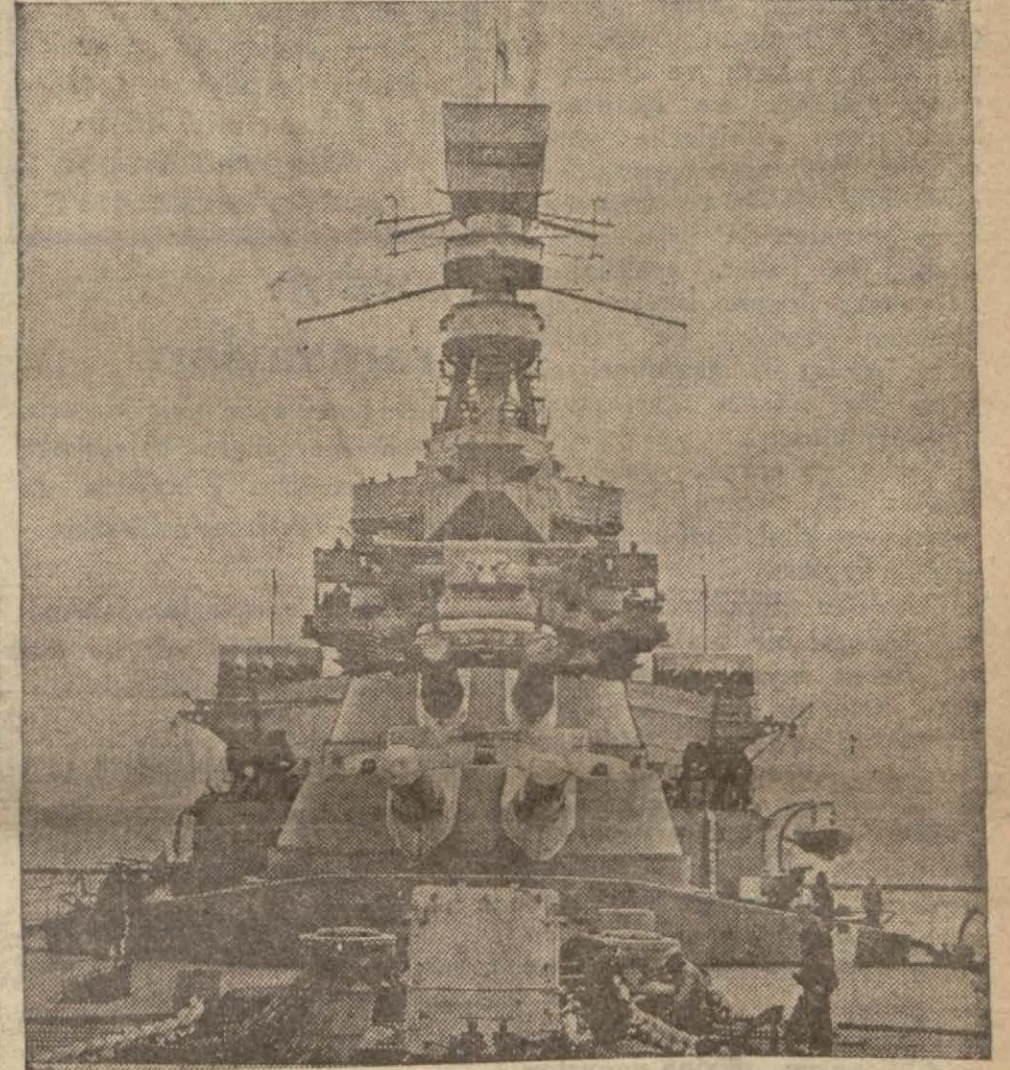
seri tayyare ile takviye edilecektir. Bunlardan 400 ü takip 100 ü de bombardıman tayyaresi olacak ve her biri saatte 480 kilometre sür'ate malik bulunacağı gibi iki yerine de üçer kişi taşıyabilecektir.

Lehlerin tekzibi

Varşova, 27 (A.A.)— Askeri mahafilin gazetesi olan Polska Zbrojna gazetesi Almanya ile Lehistan arasında akdedilmiş olduğu ileri sürülen muahedeyi yalan olarak tavsif etmekte ve bu haberi uyduranların uluslararası vaziyetteki cahilliklerine bir delil olduğunu yazmaktadır.

Ruslarla müzakereler

Paris, 28 (A.A.)— Sovyet büyük elçisi B. Potemkin B. Laval ile iki saatten fazla görüşmüştür. Bu esnada fikir ve vesail teati olunmuştur. Ancak müzakerelere devam etmezden önce B. Potemkin geçen cuma günkü ve dünkü mülakatların neticesini kendi hükûmetine bildirmek arzusunda. Umumi intiba müsaittir.

İngiliz donanmasından Renon zırhlısı

Sağlık ovasında

Cellat gölü tarihe karışmak Üzeredir - Dün faaliyet başladı

Islah ve kurutma işine başlanması şerefine dün Selçukta büyük şenlik ve merasim yapıldı

İzmir ve Aydın havalisinin dün mesut bir sağlık ve bayındırlık işine başlandı. Yıllardan beri bu mintakanın korkunç belası olan küçük Menderesin ciddinden acındırılmıştır. Karar çok yanlıştır: Yanlış hesap Bağdatan döner derler. Biz bu yanlış hesabın kent kurultayından geri dönmesini istiyor ve bekliyoruz.

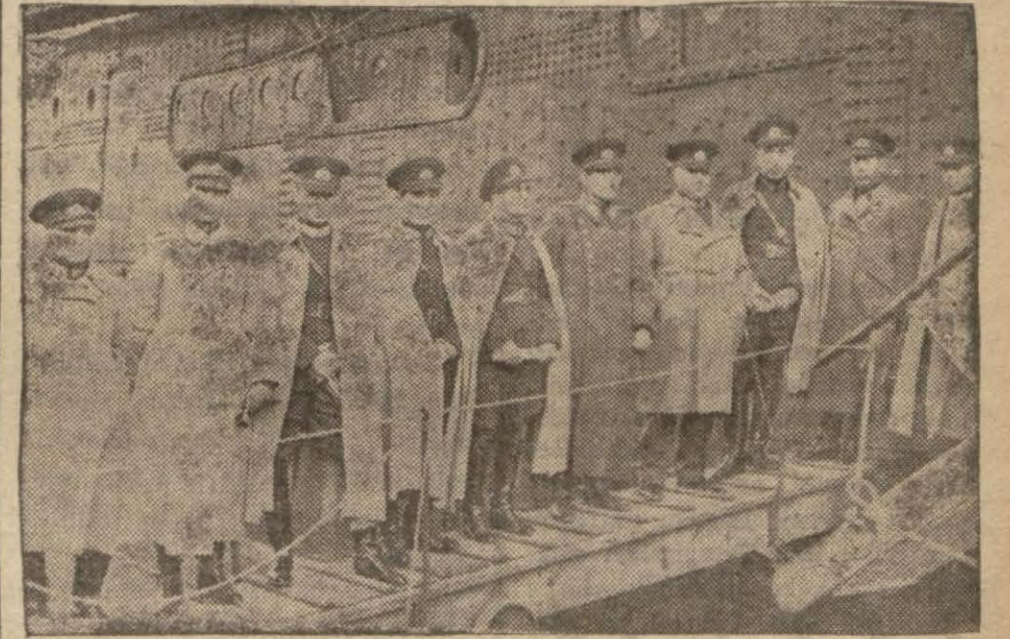
H. Ocağolu

Dünkü merasimden bir intiba ıslahı ve Cellât gölü ile tevabii göllerinin kurutulması işine bilfiil ve büyük şenlikle başlanmıştır.

Bu münasebetle Vali General Kâzım Dirik, yedinci işletme müfettişi mühendis Bay yakup, su işleri müdürü mühendis Bay Asaf ve birçok mühendis baylar, evkaf müdürü Bay Halim Baki, ga-

zeteciler ve diğer zevat otomobillerle ve hususî otokarla Selçuğa ve oradan da ameliyatın ilk başlanacağı yer olan Balık gölüne gidilmiştir.

Şenliğe civar kazalar kaymakamlarile belediye reisleri ve civar köyler halkı da gelmiş bulunuyorlardı. Köylüler

Niste beynelmîtel at yarışlarında üçüncülüğü kazanan kahraman zabıtlarımız — Yazısı telgraf haberlerimizde —

— Velbahsü badelmeyt.

Maryan - Paris

Şehir İşleri

Gürültü

- 1 -

Sayın belediye başkanı-
nız doktor Behçet Uz'a açık yazı

Güzel İzmirimizin büyük bir derdini tekrar gözönüne getirmenizi istiyorum: Gürültü. Tan yerinin ağarmasıyla başlayıp gece yarısına kadar süren gürültü.

Tanrının her günü 6-7 de salepci, süttü, ekmekeci, Lustracı eskiler alıcı, şişeler aracıların güzel sesleriyle erkenden uyanan bütün şehir halkı yorgun, sebzecisi, meyvecisi serenadlarla devam eden konserleri dinlerler. İşporte içinde "Boş yok, boş yok", piyango komedisi, "Ne alırsan beş kurusa", opereti, tel kadayıfçı melodisi ve keten helvacı operası çalınırken mavi boncuklu eşeklerini, beygirlerini önüne katmış, boyunları canlı develelerini yedeğe almış kömürçüler katır, arabalı, oduncuların her perdeden sesleri atrafı çınlatır. Bunların arasında çinkıraklı makara ve kordelacıklar, düdüklü ve borazanlı kumaşçılar birbirleriyle yarış ederler. Faytonları çingirakları otomobil, otobüs ve kamyonların kornaları da üstü caba.. Balıkçı ile halıcı, ayakbacıcı ile camcı, bıçak bileyici ile baloncu, gazozcu ile pamuk atıcı, fıstıkçı ile içkembeci, ciğerci ile paçacı çarpışarak basarlar naray..

Kadın ve erkek, genç ve ihtiyar her cinsten bütün bu insanların kimi boğuluyormuş gibi haykırır, bir takımı eski zaman ilâhilerine benzeyen Davudl bir makam tutturur, bazıları çayak, çayak feryat eder, hele bir kısmının ne satıkları hiç anlaşılmaz. Bununla beraber Avrupa'nın en tanınmış tenorlarına taş çıkarmak kadar da gür seslileri olanları da vardır. Yiyecek, içecek, yakacak şeylerden başlayarak giyecek ve düşüyecek bir bir türlü ihtiyaçlarını kapıdan alabilirsiniz.

Her semtin, her mahallenin gedikli yarım düzine yoğurtçu ve dondurmacı, en az beş çift ayakbağı boyacı, sekiz baş eskiciler alıcısı on kadar meyvecisi, sebzecisi vardır. Bunlar daha sadıktı. Sabah ve akşam, ikişer, üçer defa kendilerini gösterirler. Eğer kendileri alış, veriş etmişseniz bu sadakat daha ziyade kuvvetlenir. Üç yerine altı defa bağırır.

Bir bakıma bunların faydaları yok değildir. Salepci, eskiler alıcı sabahleyin saat altı veya yedide sizi uyandırır. Yoğurtçu, meyveci öğleye yaklaştığını hatırlatır, muhalebbici, aşureci akşam olduğunu bozacak yatmak zamanı çatattığını anlatır, bu bir. Mevsimleri gösterirler. Gazozcular ilkbahar: "buz gibi bardak", cılar yaz, kavun, karpuzcular son bahar ve nihayet odun ve kömürçüler kışta bulunduğunuzu aklınıza getirir.

Eğer oturduğunuz ev, köşe başında veya dört yol ağzında ise ne mutlu! Çünkü bu gezen satıcılar, mutlaka orada bir müddet durup sağa ve sola, öne ve arkaya birer kuvvetli nâra bastırmadan ayrılmazlar.

Tam bir az başınızı dinlendirip, öğleden sonraki işinizi düşünüyorsunuz, kapınız çalınır. Kalkar, açarsınız. Ya dışarı bir çingene karısı taze arak satmak ister veya pos bıyıklı bir oduncu arabasındaki kuru odunu peşkeşe çeker. Azarladınız mı? Karşınızdaki gözlerini devirir, damarlarını şişirir: "Ne yapalım, ekmeke kazanmıyalım mı?", diye terslenir. Hergün on altı saat dört beş yüz kişinin evinizin önünde bağırıp çağırıklarına katlanmak gerekir.

Hasta mısınız, evinizde hastanız mı var, dinlenmek veya çalışmak mı istiyorsunuz? Telliinize küsünüz. Bu gürültü, bu mahşer, bu püsküllü belaya karşı acizsiniz. Halbuki koskoca şehir bütün ahalisi bu

GÜNÜN ŞEHİR HABERLERİ

Davet

Ath spor 2 Mayısta
Toplanacak

1 — Atış ve Athspor kulübünün Genel heyeti 2 Mayıs Perşembe günü saat 18 de halkevi salonunda toplanacaktır.

2 — Şimdiye kadar yazılan üyelerle bundan sonra yazılmak isteyenlerin yıllık aidatı olan on lira ile bir defaya mahsus olan on lira duhuliyeyi kulüp mutemedi Şerif Rıza haleflerinden bay Salâhattine vererek makbuz almaları rica olunur. (Bay Salâhattinin adresi: İkinci Kordon Şaphane sokak 18 No.).

3 — Bayanlardan yarım ücret alınacaktır.

4 — Toplantıya gelecek arkadaşların makbuzu birlikte getirmelerini dileriz.

Atış ve Athspor kulüp kurucuları

Kordon

Tramvayları

Ath tramvaylar bir Mayısta Rıhtım idaresinde belediye devredilecektir. 2 Mayısta da rayların sökülmesine başlanacaktır.

Belediye tramvayları işletmeyecektir. Tramvay seferleri yerine otobüsler işletilecektir.

Rus sanatkarları

2 Mayısta şehrimize
geleceklerdir

Ankara'da bulunmakta olan Sovyet Rusya opera ve tiyatro sanatkarları mayısın birinci günü İzmir'e gelmek üzere Ankaradan hareket edeceklerdir.

Rus sanatkarlarını İzmirde karşılayarak kendilerine mihmandarlık etmek üzere ecnebi lisans bilen muallimlerle muzik muallimlerinden mürekkep bir heyet teşkil edilmiştir.

Bu heyet dün akşam vali muavini bay Sedadın başkanlığında bir toplantı yaparak bu hususta görüşmeler yapmışlardır.

Bu toplantıda maarif müdürü bay Hikmet te hazır bulunmuştur. Rus sanatkarlarının şehrimizde konser ve bir temsil vermeleri kuvvetle muhtemeldir.

Birkaç bin ayak satıcısının esiri olmamalıdır. Bu halkın sıhhati, istirahatı ve selâmeti namına çok lazımdır.

Yaptığı parlak inkılaplarla bütün Acun gözlerini kamaştıran büyük Türk Uluu, orta devir milletlerine yakışın bu çirkin durumu düzeltmez mi? Her şeyi başaran genç Türk Cumhuriyeti elbette bunu da, hatta başlı, başına bir devrim tekkiki edip hal edecektir. Fes ve Çarşaf ne kadar manasız idise buda böyledir.

Vakia Belediye, bundan evvel, verdiği bir emirle, hiç olmazsa saat dokuzdan evvel bu nareleri men etmişti. Hatta İstanbul'da da bunun yapılmasına çalışılıyor. Fakat İzmirde bu iş çok tavsadı. Bunun için her şeyde muvaffakiyetlerini gördüğümüz sayın belediye başkanımıza bu dilekleri tekrarlarlarken bütün İzmirli benimle beraber olduklarından asla kuşkulananmalarını temenni ederim.

S. N.

Belediye otobüs işletmeye yanaşmadı

İstikraz taksitlerinin uzatılması için belediye başkanının Ankara'ya gönderilmesine karar verildi..

Varidat bütçesi şişirilmiş rakamlarla tevzin edilmek isteniyordu. Muallimlere satılacak arsalar işi

Kent kurultayı dün öğleden sonra saat 16 da bay Behçet Uz'un başkanlığında toplanmıştır. Eski zabıt okunup onaylandıktan sonra encümenlerden gelen mazbataların müzakeresine geçilmiştir. Bunlar arasında en mühimmi kordon tramvayları işi idi. Başkanlığın dileği ile nizam encümenine verilen taksitler encümençe şöyle bir mütalea ile genel heyete gönderilmiştir:

"2571 sayılı yasa hükmüne göre şehir sınırları içinde muayyen noktalar arasında otobüs işletmek hakkı belediyelerindir. Belediyeler bu işletme haklarını her hangi bir şirket veya şahıs ortak olarak kullanmak veya bu haklarını bir müesseseye devretmek isterlerse İcra Vekilleri heyetinden yeni bir karar almak mecburiyetindedirler. Binaenaleyh otobüs işletmek imtiyazı belediyemizin üzerindedir. Bunu kendi başımıza kullanmak, bir şirketle ortak olmak veya muayyen müddetle bu hakkımızı icara vermek yollarından birini seçmek meclisin karar vermesine bağlıdır."

Mazbatanın okunmasını müteakip başkan bu hususta teşkil edilen hususi komisyonun da bir raporu bulunduğunu bu raporun da okunarak beraberce müzakeresini istedi raporu okudular. Komisyon hakikaten çok ciddi bir şekilde çalışmış on senelik Kordon tramvayları yolu nakliyatını ele almış, otobüs rekabeti olmadan ve otobüs rekabetinden sonra ath tramvayların gelirlerini ay ay kayıtlardan çıkarmış ve bunları birer birer meclise izah etmiştir.

1926 senesinden 1930 senesine kadar hatta 1931 senesine kadar yolcu adedi günde dokuz, on binden aşağı düşmüştür. 1933 senesinde kordon tramvaylarının birçok kimşelerin vapuru tercih etmesine rağmen günde bir vasatı hâsılâtı 326 lira olarak tesbit edilmiştir. Otobüsler işletmeye başlanınca bu hâsılât yaz aylarında 230 liraya ve kış aylarında da 112 liraya düşmüştür.

Tramvayların iptidailiğine berbatlığına ve 22 otobüsün rekabeti karşısında bulunmasına rağmen günde bu hâsılâtı yapması ve otobüslerin yap-

maları sefer adedine göre bugün dahi gündelik yolcu adedinin 6 binden aşağı olmadığı neticesine varmıştır. Binaenaleyh otobüslerin işletmeye başladığı 1933 senesi tramvay gündelik geliri olan 326 lirayı esas olarak ele almanın yanlış bir iş olmayacağı encümençe izah edilmekte idi. Buna mukabil belediyenin sermaye faizi, amortisman, bütün işletme masrafları bol bol hesap edilmek kaydıyla günde 195 lirayı aşmayacağı rakamlarla izah ediliyordu. Bu neticeden de belediye sekiz otobüsle bu işi başarmaya kalkırsa bağlayacağı otuz beş bin liralık sermaye ile senede 40 bin lira kazanabileceği sarahatla ortaya konuyordu.

Bay Sadi raporun mesnetlerini teknik malumatın isabetini uzun uzadıya izah etti. Bay Muzaffer kadroya şoför muavini konmadığını hatırlatarak bu kazancın yüz lira olarak hesap edilebileceğini ve otobüs servislerinin içişmelik ve Esrefpaşa'ya da teşmili lâzım geldiğini söyledi.

Leblebici bay Reşat rapor lehinde uzun uzadıya izahat vererek beraber çalışan otobüslerin her gün adedinin artması bu işin ne kadar kârlı olduğunu anlatmaya kâfidir. Tereddüde lüzum yoktur. Sermaye belediyeler bankasından elde edilebilir.

Bay Mithat şehir nakliye vasıtalarının kül halde müzakeresi icap ettiğini ve bunun geniş bir iş olduğunu ve müzakeresinin gelecek içtimaa bırakılmasını söyledi. Bir çok azalar söz alarak lehte ve aleyhte mütalea yürüttüler. Fakat ekseriyet belediyenin bu işi başaramadığına mütereddüt görünüyordu. Nihayet söz başkanı verildi. Onun mütaleası soruldu.

Bay Behçet Uz dedi ki: Bu mevzu Kordon tramvaylarının kalkmasından doğmuştur. Halkın nakil vasıtalarını temin bizim için su ve ekme meselesi kadar mühimdir. Komisyon 8 otobüsle Kordon ihtiyacının karşılanacağını söylüyor. Halbuki kordonda 22 otobüs çalıştığına göre âcil bir sıkıntı mevcut değildir. Âme hizmetlerinden olan nakliye vasıtalarının belediyelerin eli altında olması gerektir. Yeni bir istikrazda da

şahsan asla taraftar değilim. Eski istikraz bizi sersemlettiği için diğer bir istikraz mevzuunu düşünmem bile.. Fakat bir şirketle anlaşarak otomobil işletmek imtiyazımızı müstereken kullanmak ve ya bu imtiyazı onlara devretmek yollarını araştırabiliriz.

Avukat bay Şükrü de evvelâ imtiyaz hakkımızın başkasına devredilmesi hakkının Vekiller heyetinden talep edilmesini ileri sürmüş ve meclis bu teklifi onaylamıştır.

Binaenaleyh belediyenin kendisinin Kordon üzerinde otobüs işletmesi teklifi bu karar karşısında reye bile konulmaya lüzum görülmemiştir.

Beş dakikalık bir istirahat müteakip ikinci celsede varidat bütçesinin müzakeresine geçilmiştir.

Varidat kısmı:

Muhasebeci bay Sami tarafından madde okunmak suretile müzakere ve münakaşa edildi. Varidatın kısmen şişirildiğinden bahs edildi.

Üyelerden bay İsmail Hakkı söz alarak:

— Varidatımızı geniş tutarsak paramız çok diye masraflarımızda o nisbette yaparız. Diyerek hayali rakamlara dayanarak lüzumunu hatırlattı dedi.

Bay Suat ta; filhakika varidatın geniş tutulduğunu söyledi.

Neticede bütçe encümeninin mazbatası reye kondu ve 71 bin lira noksanile bütçenin varidat kısmı 920,000 lira olarak 25 reyile müttefikan onaylandı. Bunu müteakip muallimler için verilecek arsalarla beher met-resine daimi encümen tarafından konulan 125 kuruş fiyat müzakere edildi. 14 imza ile verilen bir takirde arsaların 25 kuruş üzerinden verilmesi teklif olunuyordu. Bazı üyeler bu fiyatın sırf muallimler için muvafık olacağını söylediler. Daimi encümen üyelerinden bay Muzaffer:

— Sönm 8 ci sahifede —

Sümerbank

Yerlei mallar pazarında faaliyet

Haber aldığımız göre Sümerbank Yerli mallar pazarlarının şehrimiz şubesi devlet ve müessesat memurlarına yapmakta olduğu kredi muamelelerini mülhakata da teşmil etmeğe başlamış ve bu meydana gönderdiği seyyar memurlarla kendi fabrikaları mallarını iç Anadolu'ya tanıttırmak imkânını temin etmiştir.

İlaveten aldığımız malumata göre Ödemiş'te terzi bay Mehmet Sabri ve Tirede bay Mehmet Emin gibi kazaların birinci sınıf terzilerini temin etmek suretile kaza memurlarının elbise ihtiyaçlarına da bir çare bulmuş olmaktadır.

Şehrimize hemcivar olan diğer vilâyet ve kazalarda da bu kabil terziler temin olunacaktır.

Milli müessesemizin memurlara karşı gösterdiği bu yüksek alakayı biz de takdir ederiz.

Kültür Hareketleri

Denizlide

Tedrisat alanında Bir tez

Kahramanlar Okulu
Okutmanı Zeki Ülkü'nün
Muvaffakı etli

Denizli... Nisan...

Denizli merkez kazasında, basit bir muhitte bina itibarile de dağınık ve ihtiyaçlara cevap veremeyen "Kahramanlar okulu", çatısı altında, muallimliği kendisine hakiki bir "Ülkü", edinmiş olan "Zeki Ülkü", adlı ilk okutan bu yıl bu mektebin birinci sınıf talebesi üzerinde mühim bir davayı halletmiştir.

Bu davanın esası şudur:

1 — İnsanlar takibî çalışarak çalışma mevzuunu anlıyarak ve şahıslarına itimad ederek her hangi bir yolu takip ederlerse mutlaka gayeye ulaşacaklardır.

2 — Bunun için de en küçük hadiselerin feda edilmemesi, rü'at yapılmaması, insan için müspet olabilecek herşeye baş vurulması; daima çocuğun his, heyecan ve ruhi âleminde azamî istifade edilmesi, yığınlık gösterilmemesi lâzımdır.

3 — Çocuğu anlamak ve ondan sonra ona göre mektep denen terbiye laboratuvarında aşı hazırlamaktadır ki burada doğrudan doğru muallim vardır. Muallim objektifi önüne aldığı çocukların gösterdikleri tezahürleri kendisine bir miyar yapacaktır... Nazariyat daima geride, ameli hayat ön safta olacaktır.

3 — Ders daima çocuğun yaşayışına yaklaşılarak, muallimin çocuk seviyesine inmesi verilecektir.

Zeki Ülkü daha bunun gibi bir çok esaslar üzerinde yürümek suretile nihayet bize göstermiştir ki insanın içinde atılacak pek az döküntü vardır. Yoksa salim bir insan daima istifadeli bir unsurdur. Yeter ki üzerinde eyi işlensin, eyi örnekler verilsin.

Birinci sınıf hepsi aynı yaşta olarak alınan (70) talebe üzerinde işe başlayan ülkücü muallim kendi muhayyeye ve ibdakar elinden çıkardığı iş ve hayyat prensiplerine uygun oyuncaklarıyla bugün istisnasız olarak 70 çocuğu yetiştirmiştir. Talebe bugün okuyup yazma, hesap yapma, içtimai görüşün noktasından tamamen olgunluk gösteriyor.

Takip ettiği esasları hep çocuğun ihtiyaç ve hayatından, çocuğun zevk ve heyecanlarından çıkarmıştır. Beş on tabaka karton, bir kaç tabake yağlı saman kâğıdı, bir az tel, biraz mürekkep bu işi görmek için kâfidir. Hazırladığı çocuk ruh ve alâkasına uygun oyunlar Denizli ilk ve lise mektepleri muallimleri huzurunda iki defa görülmüş ve muallimden izahat istenmiştir. Muallimlerin bu vesaitin basitliği karşısındaki muvaffakiyeti gördükçe hayret içinde kaldıklarını gördüm.

Bu tez sayesinde bugün (70) çocuk parasız olarak yetiştirilmiştir. Yalnız bu varlık bir muhit veya bir mektebin bir sınıfına inhisar etmiyerek yurdun dört bucağına serpilmedir ki hakiki kazanç elde edilsin. Bunun için bu iş devlet meselesi yapmak lazımdır. Bu hususta muallim yer yer konferanslar vererek tezini göstermeli. Hazırladığı vesaitte pek cüzi bir fedakârlıkla teksir ettirilerek bütün Türk mekteplerine dağıtılmalıdır. Bu oyuncaklar çocuğa

Biraz da Beni dinleyin

Çalışmak ve sevmek İşte saadetin sırrı

Yaşamaktan korkan bir takım insanlar vardır; Dudakları gülmeğe anımsamıştır. Hangi vaziyette olurlarsa olsunlar hallerinden memnun değildiler. Viedanları ile başbaşa kaldılar mı, duygularının süzgeçten geçimeğe, geçmiş günlerin anımlarını canlandırmaya çalışırlar. Dakikalar olur ki, duyularında kendilerini bile korkutan sevki tabii, yahut ta, başkalarının anımsamamış olduğunu sandıkları düşünceler keşfederler. Sonra bunları, bu karanlık metotları bütün çevrelerine yaymaya kalkışır. Yakınlarının, dostlarının ruhlarında tahribat yaparlar. Kılı kırk değil bin yararak, kendilerine rastgelmekten evvel, neşe içinde yüzen, hayatı seven açık, saf ruhlara kasavetli duygularının tozlarını, birer enkaz yığını halinde ihtiraslarını sunarlar. Bunlar kendilerine haram ettikleri saadetin, kalp rahatının korkunç düşmanlarıdır.

Niçin diyeceksiniz?

İnsanın kendisini tahlile kalışması fena bir şey midir?

Yoksa bize karakterimizi kontrol etmemeyi, faaliyetimizi süzgeçten geçirmemeyi tavsiye ediyorsunuz?

Hayır sayın okurlarım, böyle bir tavsiyede bulunacak değilim. Fakat şuna kaniim ki, kuvvetli varlıklar için vicdan yoklaması fevkalâde bir harekettir. Yani bu yoklamayı yapan adam nefisini aldatmaktan çekinerek hükümünü samimiyetle vermeğe borçludur. Bir acısı mı vardır?

Hayata sevgisini gevşeten hâdiselerle mi karşılaşmıştır? Yaranın derinliklerine nüfuz ettikten sonra onu, ancak nazik bir ruh doktoruna açmalıdır. Şüphelerini, güvensizliğini yaratan zehirleri, çevresine yaymaktan, karamsarlığı genişletmekten çekinmelidir.

Ferahlık mı istiyorsunuz?

Elem veren düşüncelerden, ruyalardan uzaklaşın.. Harekete geçin. Çalışmak ve sevmek.. yani yıpratıcı duyguları unutmak.. İşte bahtiyarlığın, neşenin sırrı..

Seven kadının saadeti sevdiğine hayatı mümkün olduğu kadar kolay ve güzel göstermektedir. Ana kalbini dolduran saadetin coşgunluğu, yavruları üzerine titriyen sonsuz şafaklarında toplanır. Yurdun yükselmesine çalışan devlet adamının saadeti, hastasını kurtaran doktorun saadeti, ordunun tekâmülüne çalışan komutanın saadeti, işine, tarlasına bağlanan emekçi ile üretmenin saadeti, eserini bitirmek için dünyayı unutarak çalışan muharirin saadeti verimli bir harekettir, şumullu bir sevgide belirir.

Sağlığın da saadetin de en kuvvetli dayağı, geleceğe inanarak yaşamaktır. Geçmiş günlerin hatıralarını yaşatmak ta bazen lüzumludur. Fakat bu yoklama bizi maziye çekmekten ziyade geleceğe bağlamalıdır. Son bir tavsiye: Dostlarınızı, sizi yaşamaktan soğutacak, korkutacak olanlar arasında değil; hayatı size sevdirecek olanlar arasında arayınız.

Dinçadam

Yormadan saatlarca - hattâ günlerce yalnız başına bağlayarak olgunlaştırmaktadır. Cebr, sıkıcı takip te yoktur. Yalnız çocuğun bizi uyanan ve yakalanan alakası vardır.

TARHAN TAKER

SON TELGRAF HABERLERİ

C. H. Partisi kurultayı

Atatürk, Parti merkezini ve Tayyare Cemiyeti şubelerini ziyaret etti

Fabrikalarımız bitmek üzeredir - Aydın demiryolları

Ankara, 28 (Hususi) — Atatürk Cumhuriyet halk partisi merkezini ziyaret ettiler. Mayıs dokuzunda toplanacak olan umumî kongre işleriyle meşgul oldular. Reiscumhuriyet cemiyeti genel merkezini de ziyaret ederek şubeleri gözden geçirdiler. Türk kışu salonunu beğendiler.

Ankara : 28 (Hususi) — Beş senelik sanayi programımız muvaffakiyetle ikmal edilmek üzeredir. Kayseri bez fabrikası önümüzdeki temmuzda, İzmit kâğıt fabrikası Eylülde faaliyete geçeceklerdir. Bu sonuncu fabrikada memleketin kâğıt ihtiyacının üçte biri temin edilmiş bulunacaktır.

Ankara, 28 (Hususi) — Aydın demiryolları idaresile banyındırık bakanlığı arasında hasıl olan anlaşma üzerine Aydın demiryollarını satın alma lâiyhası bakanlıkça hazırlanarak vekiller heyetine tevdi edildi.

Üçüncülüğü aldık

Nis şehrindeki süvari zabıtlarımızın bu muvaffakiyetini alkışlarız

NIS 28 (A.A) — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor :

27 Nisan günü Nisde yapılan uluslar ekip müsabakalarında ekibimiz üçüncülüğü almıştır. Bugünkü müsabakaya iştirak eden ulusların kazandıkları dereceler şöyledir :

Birinci: Portekiz, ikinci: Alman, üçüncü: Türk, dördüncü:

İtalyan, beşinci: Fransa, altıncı: Hollanda, yedinci: Romanya, sekizinci: İspanya, dokuzuncu: Belçika, onuncu: İsviçre, onbirinci: İrlanda olmuştur.

Bundan başka bugüne kadar yapılan müteaddit müsabakalarda süvari sobaylarımız (zabıtlarımız) muhtelif derecelere kazanmış ve bu derecelere mahsus mükâfatları almışlardır.

Harp ilân ederse

Papa imparator Fransova Jozefi Aforozla tehdit etmişti

Roma, 28 (Hususi) — Vatikanın neşredilen vesikalarına göre 1914 senesinde papa sulhun bozulmasına mani olmak için imparator Fransova Jozefi, harp ilân ettiği takdirde aforoz etmekle tehdit etmişti.

Matbuat kongresi

Büyük önderin emrinde çalışmasını bilmiş ve büyük davanın bölümünü canla başla benimsiyerek...

Ankara, 28 (A.A) — İç işleri bakanı B. Şükrü Kaya Anadolu Ajansı muharririne, matbuat kongresi hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

İlk Türk matbuat kongresi Ankara'da 25 Mayıs'ta toplanacaktır. Umumiyetle her kongrenin hangi meslek adamlarını toplarsa toplasin gerek bu mesleğin ilerlemesi ve gerekse bu ilerleme yüzünden memleket hesabına faydalar temin etmesi bakımından nasıl ve ne derecede müessir olduğu malumdur. İşte buuu düşünün Cumhuriyet hükümeti matbuat işlerimizi kendileriyle görüşmek üzere gazetecilerimizi bir kongreye çağırıyor. Küskü götürmez ki bütün kongreler gibi bu ilk matbuat kongresi de hem matbuat hem de memleket için

hayırlı neticeler verecektir. Çok umulur ki milli kurtuluş inikilâbımızın ilk günündenberi Büyük Önderin emrinde çalışmasını bilmiş ve büyük davanın her bölümünü canla başla benimsiyerek onun halka anlatılması ve gerçekleşmesi için savaşmış olan matbuatımız ve bunda yer almış olan seçkin arkadaşlarımız bu ilk kongreye o'gun bir anlayış ve taze bir heyecan getireceklerdir.

İspanyol Kabinesi

MADRID 28 (A.A) — Başbakan B. Lerroux hükümetin ağılebi ihtimal Mayıs başında istifa edeceğini ihlas eylemiştir.

Başbakanın bu beyanati 4 parti başkanlarının bir içtimasını müteakip vukubulmuştur.

Dünyada Neler oluyor?

Siyasî Mevkuflar Sofyaya döndüler

Eski başbakan Georgiye Sofya, 27 (A.A) — Eski başbakanlardan bay Çankof ile Georgiye Sofyaya muvassalatları hâdisesiz geçmiştir. Bunları hamil olan tren her türlü nümayişin önüne geçilmeye üzere şehrin haricinde tevakkuf etmiştir.

Varşovada İran Sergisi Varşova, 27 (A.A) — Başbakan İran sanatları sergisinin açılma resmini yapmıştır.

Habeş topraklarında Asmara, 27 (A.A) — Soygunculuk vak'aları huduttan ötede Setiye yakın Habeş topraklarında devam etmektedir.

Dört Etyopyalı seyyahın haydutlar tarafından hücumu maruz kaldıkları ve tamamen soyuldukları haber verilmektedir.

Bir ticaret itilâfı

Paris, 27 (A.A) — Fransa ile İtalya arasındaki siyasal konuşmalar doğrudan doğruya kat'i bir ticari itilâf akdetmeye tahsis olunmuştur. Bu anlaşmanın İtalya murahhaslarının Paris sergisine yapacakları ziyareti esnasında imzalanması muhtemeldir.

İtalyan prensleri Trablusta

Garb Trablusu, 27 (A.A) — Prens ve prenses dö Piemont bu ayın 29 unda beklenmektedir. Prens ve Prensess Trablusun ve Sirenekin başlıca mın-takalarını ziyaret edeceklerdir. Şereflerine büyük şenlikler yapılacaktır.

Viyanada islâm Eserleri sergisi

Viyan, 28 (A.A) — Avustri Kültür-Bunf cemiyeti tarafından tesis edilmiş olan islâm eserleri sergisi cumhur reis Miklas tarafından açılmıştır. Bu merasimde hazır bulunan Şark tetkikat mektebi direktörü Sir Denison Soss eski ve yeni İran hakkında çok alkışlanan bir koferans vermiştir.

Bay Lava diyor ki

Londra, Roma ve Strezaya sulh için Gittik, Rus misakı da sulh içindir

Paris 28 (Hususi) — Sovyetler sefiri bay Potemkin bugün de saat 17 ye kadar bay Laval ile Fransız Rus karşılıklı yardım misakı üzerinde görüşmelerde bulundu. Bu görüşmelerden çıkarken gazete muhabirlerine beyanatında misakin çok eyi bir yol üzerinde olduğunu söyledi.

lemiş ve nikbinliğini izhar etmiştir.

Bay Laval mütehepp'lerine hitaben neşrettiği bir beyanatta Fransa, Londra, Roma ve Strezaya sulh için gitmiştir. Sovyetlerle müzakeratımız ve aktetmek üzere bulunduğumuz misak ta sulh içindir. Hiç bir devlete karşı değildir diyor.

İstanbulun Sarıyerinde zengin bir Ermeni kadını öldürüldü

İstanbul, 28 (Hususi) — Sarıyerde Elmasyan adında zengin bir Ermeni kadını evinde öldürülmüştür. Katiller zabıtaca şiddetle aranıyor. Ceset bağli olarak bulunduğu göre canilerin kadına fazla eziyet ettikleri anlaşılmaktadır.

TELEFON TAYYARE SİNEMASI TELEFON

Bugün senenin en büyük sinema müsameresi
Fransız akademisi azasından PIERRE BENIOT'nin şaheserinden alınan

Mevsimin en zengin, en büyük, en muhteşem filmi MOSKOVA GECELERİ

ANNABELLA - HARRY BAUR - SPINELLY
GERMAINE DERMOZ - P. RICHARD WILLM

Gibi en yüksek Fransız artistlerinin temsil ettikleri ve ROD SANDOR ve DİMİTRİEVİCH çigan orkestraları ile NAPOLİTEN şarkıcılarının iştirak ettikleri ve bütün İzmir halkının göreceği

Musikl - Aşk - Heyecan - Harp - Hayat filmi

Ayrıca FOKS dünya havadisleri [Türkçe sözlü]

SEANS SAATLARI :

Hergün 15 - 17 - 19 - 21,15

Perşembe 13 - 15 talebe seansı

Cuma 13 ilâve seans

Hergün son 21,15 seansı (ucuz HALK seansıdır.)

DİKKAT: Fiyatlar 25 - 35 - 50 kuruştur.

Edebi tefrikamız

Çapraşık Duygular

Yazan: Rebia Bilgin

— 33 —

Pek geç kaldın Kaya... Vaziyeti gizlemek istemem borçlarımın altından çıkamıyorum

Kaya başını kaldırdı ve haykırdı.

— Evet Arnavı seviyorum, hem siz sandığınızdan çok sevdiğim içindir ki onu annemin yerinde görmek istemeyorum!

— Ferit müstehzi.

— İstemeyormusun? kendine pek fazla güveniyorsun küçük Bayan! hem biliyorsun seni bu gibi basit düşüncelerden uzaklaştırmak sanarak böyle ciddi bir meseleyi açtığımada hata ettiğimi anladım.

Arnavı seviyorum. onu annemin yerinde görmek istemem demek düzcesi kıskançlığı açığa vurmaktır.

Şunu iyi bil ki senden izin alacak değilim...

Kaya öfkeli:

— Çok yanlışsınız, Arnavı annemin yerinde görmek istemem demek zavallı anneciğimi dişleriyle kemiren kaplana onun da yem olmaması içindir sayın amcam!

Kaya son kelimeyi bitirirken sesi titriyordu. Feridin gözleri büyüdü hayretle

— Amucan! Amucan ha! Kim demiş bu herzeyi...

Genç kız mahzun:

— Bana istemediğim birşeyi söylediniz. Fakat sözümün herze değil gerçek olduğunu pek güzel bilirsiniz. Ferit amuca babam Sahir'in feci ölümünü, annemin o sevgili ince kadının kayını Ferit beyle nasıl evlendiklerini, küçük Kaya'nın doğum kaydını ne maksatla kendi adımızla yaptırdığını inkâr edebilir misiniz?

Ben hepsini, o acıklı geçmişin her yaprağını çevirebilirim. Yalnız bilmediğim ve düşünmek istemediğim Ferit amcamın kardeşinde kalanı tükettikten sonra bayan Arnavı da bu akıbete sürüklemek sevdasıdır.. Feridin kolları bir anda yana düştü.

— Şayan diyebildi..

Evet Şayan... Gözlerini bu acıyla kapıyan zavallı annem. Geçmiş yazarak beni gelecek

ten korumak istemiştir..

Ferit acındırmak istemesine:

— Heyhat! pek geç kaldın Kaya! Vaziyeti gizlemek istemem. Borcun altından çıkamıyorum. Halan cimri, inatçı bir kadındır.

Zaten dileği bizi yanına çekmektir bilirsiniz. Oturduğumuz evi rehin ederek ancak bir miktar para koyabilirim.

Eğer Arna olmasa...

— Arnavı aldatmak! Onu da bu çıkmaza sokmak iki katlı bir suç olur..

Ferit heyecanlı:

— Hayır! Yemin ederim ki aldanmıyorum. Onu seviyorum, çılgın gibi seviyorum Kaya...

Cenç kız omuzlarını kaldırdı:

— Nemelâzım; duygularınız size aittir araştırmak bana düşmez ancak düşük vaziyetinizi düzeltmek fikrile ona dayandığınızı bilse..

Biliyor!

— Biliyor mu? Onun parasile borçlarınızı ödemek istediğini de söylediniz mi?

— Alayı bırak açık konuşalım.

Konseri vermeden önce kendisile görüştüm kat'i bir cevap almak istiyordum..

Evlenmek fikrinde olmadığı, seni çok sevdiğini ve Kaya'nın babasıyla daima dost kalmak istediğini anlattı.

Senin zekândan, bu konsere bağladığı umgulardan, bilmem daha bir sürü lâkırdiden sonra sevgili Kaya'nın muvaffakiyeti çevresinde toplanır, bu aykırı fikirleri hep unudur dost, daima maksatsız isteksiz dost kalırsız dedi.

Gözlerim kararı, bilmem nasıl oldu, bu konser verilmeyecek diye haykırdım.

O birden döndü. Öz yavrusunu koruyan bir ana gibi beni benimsedi beni sorguya çekti.

Çünkü dedim İstanbul'dan Adanaya giderek hemşiresinin yanında daha sade bir surette yaşamaya

— Sonu var —

Cinayete karşı fen Nasıl çarpışıyor ?

İngiliz polisi fennî bir şube ile Tamamlanıyor. Gerçekleşen bir hulya

Ayak ve parmak izlerinden sonra yeni "belirtiler,"

(Taymis) gazetesi, cinayete karşı açılan mücadelede bir çok fennî icatların ne büyük bir rol oynadığını anlatan bir makale neşretmiştir.

Avrupa ülkelerinde en çoğunda çoktan beri fen laboratuvarı zabıta için elzem sayılan bir kısım sayılmaktadır. İngiliz şehir zabıtası için de nihayet böyle bir laboratuvar açılmış bulunuyor.

Vakıa polis idareleri araştırmalarında, çoktanberi mutabassırların ışığına müracaat edegelmişlerdir. Bununla beraber şimdiye değin bu elbirliği oldukça müphem ve tesadüfî kalmıştır.

Fennî polis nedir?

Londra gibi sekiz milyon nüfuslu bir şehrin zabıtası, laboratuvar dışında bile, birçok âlimlere iş verecek vaziyettedir. Bunların bazıları, zabıtanın her gün karşılaştığı meselelere alışmak için polislerle birlikte cinayet sahnelerini gezecek ve öyle umarız ki muayyen bir işin düğümünü çözmek için olduğu gibi ileride cinayetlerin önünü almak için de yeni metotlar bulacaklardır.

Fennî polisin birbirinden ayrı iki alâtı vardır. Birincisi adli kısımdır. Diğer araştırma sahasıdır. Birincisi mutabassırlara, ikincisi ise polise aittir. Filhakika polisin faaliyeti sadece hâkimleri ve jüriyi tenvir edecek deliller bulmaktan ibaret değildir. Araştırma laboratuvarlarından çıkan neticeler daima bir cinayetin delili olmamakla beraber cinayetleri adaletin huzuruna çıkarmaktan yine geri kalmazlar.

Fennî polis tekniği diğer memleketlerde çok ileri gitmiştir. İngilterede bile buna ait bir çok eserler vardır. Bunların çoğu halk için yazılmış ve dolayısıyla sathî olmakla beraber

cinayetlerin esrarını meydana çıkarmak için, ezümle biyolojik, fizyolojik ve şimik (kimyevi) ulanlarda bir çok faydalı izahları muhtevidir.

İzler ve belirtiler

Bir araştırmaya memur edi-

nin aynı olmaz. Balastik ilminin bu kısmı şimdiden çok ileri gitmiştir. Yine bunun gibi, kasa hırsızlarının âletlerinde de, gözle görülemeyecek hususiyetler vardır ki mikroskop veya mikro fotoğraf

Londra şehri

len bir polisin baş işi "izleri," gözden geçirmektir. Bu tabir polis romanlarını ve onların içine giren hayli ilimleri andırıldığından biz ilmin elbirliğiyle cinayet araştırma mutabassırları tarafından takip edilen gayeye daha uygun olan "belirti," tabirini tercih ederiz.

Ayak izleri, kan lekeleri gibi en iptidai belirtilerle işe başlamış olan fennî polis, parmak izi metodunu mükemmelleştirmekle ileri doğru büyük adım atmıştır. Son zamanlarda mutabassırlar, bir cinayetin failini ortaya çıkarabilecek mahiyette iz bırakan uzvun, sadece el olmadığını keşfetmişlerdir. Ateşli silahlar gibi bazı cansız cisimlerde, bunları diğer silâhlardan ayırmaya yarınacak hususi izleri haizdirler.

Her tabancanın namlısında, kurşunun geçidinden ileri gelen çizgiler bulunur ki bunlar iki tabanca da katilen birbiri-

altında meydana çıkar.

Şerlok Holmesin gerçekleşen bir hulyası

Her nevi lekeler, bulunan saçlar, tuzlar, nebati parçalar veya kumaş parçaları da belirtiler sırasına geçer. Şerlok Holmesin vaktile istihfafla karşılanan kılı kırk kesikleri bugün gerçek olmuştur. Fennî polisin en parlak ışıklarından biri olan Liyonlu doktor Locard, tuzların belirtilerine ait olan araştırmalarında, Şerlok Holmesin romanlarındaki buluşlardan çok istifade ettiğini itiraf etmiştir. "Kriminoloji metodları," Adli eserlerle fennî polisin babası sayılan Hans Gros'da aynı vaziyettedir.

Tıbbi adlide fennî polisin en eski dallarından biridir. Bir cinayet kurbanının başı ucunda tabip adli tarafından yapılan beyadati araştırmada birinci derecede bir ehemmiyeti haizdir.

İngilterede polis faaliyetinin bu dalı biraz ihmal edilmişse bu tek sebebi umumiyetle fennî cinayet tahkikatına pek ehemmiyet verilmiş olmamasıdır. Halbuki İskoçyada tıbbi adli çok itibarda olup zabıta ile çok sıkı elbirliği etmektedir.

Laboratuvarın rolü

Fennî polis laboratuvarı polislere fen adamlarının metodlarını öğretecek ve onların âletlerini tanıttacaktır. Mutabassırlar polislere bir cinayet sahnesinin nasıl araştırılacağını ve laboratuvarıda tetkik edilebilecek her şeyin nasıl toplanacağını öğreteceklerdir. Tabii polis komiserlerini âlim veya âlimleri polis yapmak hatırdan geçmez. Bu iki ihtisas birbirinden ayrı kalacaktır. Filhakika fennî zabıta teşkilâtı, polisin eski metotlarını lüzumsuz kılacak değildir. Nasıl ki polisin emri altına honulan otomobil ve telsiz, icabında bir caniyi ele geçirmek için alelade araba veya telefon kullanmaktan onu müstağni kılmıyor. Fennî zabıta, eveldenberi tanınmış olan metotları daha müessir kılmaya matuftur.

Seyahlar

Dün limanıza gelee Patrya vapurile şehrimize muhtelif tebalalara mensup 90 seyah gelmiş ve Turingkulp tarafından karşılanmışlardır.

Seyahlar Kadifekalesini, müzeyi, Kızıl çullu su kemerlerini gezmişlerdir.

Tarihten Bir yaprak

Deli İbrahim

Ne güzel kırmızı elma Gibi yanakları varmış. Yazık olduk! kıydım..

İbrahim tahta çıkınca, kardeşini taklit ederek silâhdar gibi hâs bir nedim istedi. Neden istemesin! (Kardeşimin silâhdar nedimi varmış da benim niçin bulunmasın?..) düşüncesini açık ettiği vakit arzusunu yerine getirmekte çabukluk gösterdiler. Lâkin bu isteğin yerine getirilmesine delâlet edenler kendi çıkarlarına göre davranmağa alışkın oldukları için bu devlet işini de isteklerine uygun olarak başardılar.

Sözü geçen Kösem kadın kendi kâlelerinden, Yusuf ağayı İbrahime tanıttı ve kabul ettirdi. Yusuf ağa bu suretle birdenbire paşa oldu. Az zamanda sırasile Kubbe veziri, silâhtar, Nedimihâs nasbedildi. Bundan sonra her ne olursa iş başına Yusuf paşa çağırıldı.

Yusuf paşa çalışkan ve cesaret sahibi bir adamdı. Kapıdan paşalık münhal olunca kendisine verildi. Gride sefer yapılaçağı sırada Serdar oldu. Cesareti neticesiz kalmadı. Han-yayı fethettiği için İbrahimin lütfüne uğradı!

Yusuf paşe Girit seferinden dönüşünde Hanya'dan eline geçirdiği iki antika sütun ile güzel Rum kızlarından başka hediye getirmedeği için paşayı çekemiyenler fırsattan istifade ettiler. Mal, kürk mücevher sayısız para gitmediğini vesile edinerek paşanın kafasının kesilmesine İbrahimi kandırdılar.

Bir kış ortası kânunuevvelin son günlerinden bir gündü. İbrahim Yusuf paşayı saraya çağırttı. Donanma ile hemen geri dönerek Giriti fethetmesini emretti. Yusuf Paşa bu padişah emrine ilkin boyun eğmekle beraber tersanede, Adalarda, İzmirde, İzmirde yeni gemiler yapılmakta olduğunu, baharda hazır bulunacağını ve o zaman hareketin kararlaştırılmış olduğunu söyledi. Bu sözlerle içerliyen İbrahim:

— Yaban öküzü gibi konuşursun, sana vargitt dedim. Şimdiden tezi yok..

— Şimdi sefer vakti değildir. Elimizde sefinelerimiz de mevcut değildir. Baharda ıra deniz yerine getirilir. Kölenizden aşırı iş başarmaya lâyık kullarınız varsa bu işe anları memur edin. Serdarlıkta gözüm yoktur.

İbrahim çok hiddetlendi. Bostancı başıya şu iradeyi verdi:

— kaldır şu melûnu, başını kes!

Bostancı başı Kösem kadının Yusuf paşaya karşı fazla tevaccühünü bildiği için padişahın bu emrine tereddüt gösterdi. Orda hazır bulunan Sadrazam Salih paşa, De'îterder Musa paşa, dada bir çok ekâbir af dileyerek ayağa düştüler.

Yusuf paşa İbrahimin hemşiresinin kocası idi. O gece bir çocuğu doğmuştu. De'îterder Musa paşanın aklına bu geldi. Yeniden büyük bir cesaret göstererek İbrahimin ayaklarına kapandı. Yusuf paşa sultanın doğan çocuğunu görmediğini ve sultan ile çocuğuna merhameten canını bağışlamasını yalvardı.

Gözleri kararan İbrahim: celâât Kara Ali ve muavini Hamal Aliye:

— Daha yaşıyor mu?

Diye gülerdi. Yusuf paşayı boğdular..

Birkaç dakika sonra İbrahim yaptığına pişman oldu. Serdarın henüz soğumayan ölüsüne yanaştı, yanaklarını okşadı:

— Ne güzel kırmızı elma gibi yanakları varmış, yazık oldu canına kıydım.. Dedi.

Muhittin Batu

Almanya 12 denizaltı gemisi inşaaya karar verdi

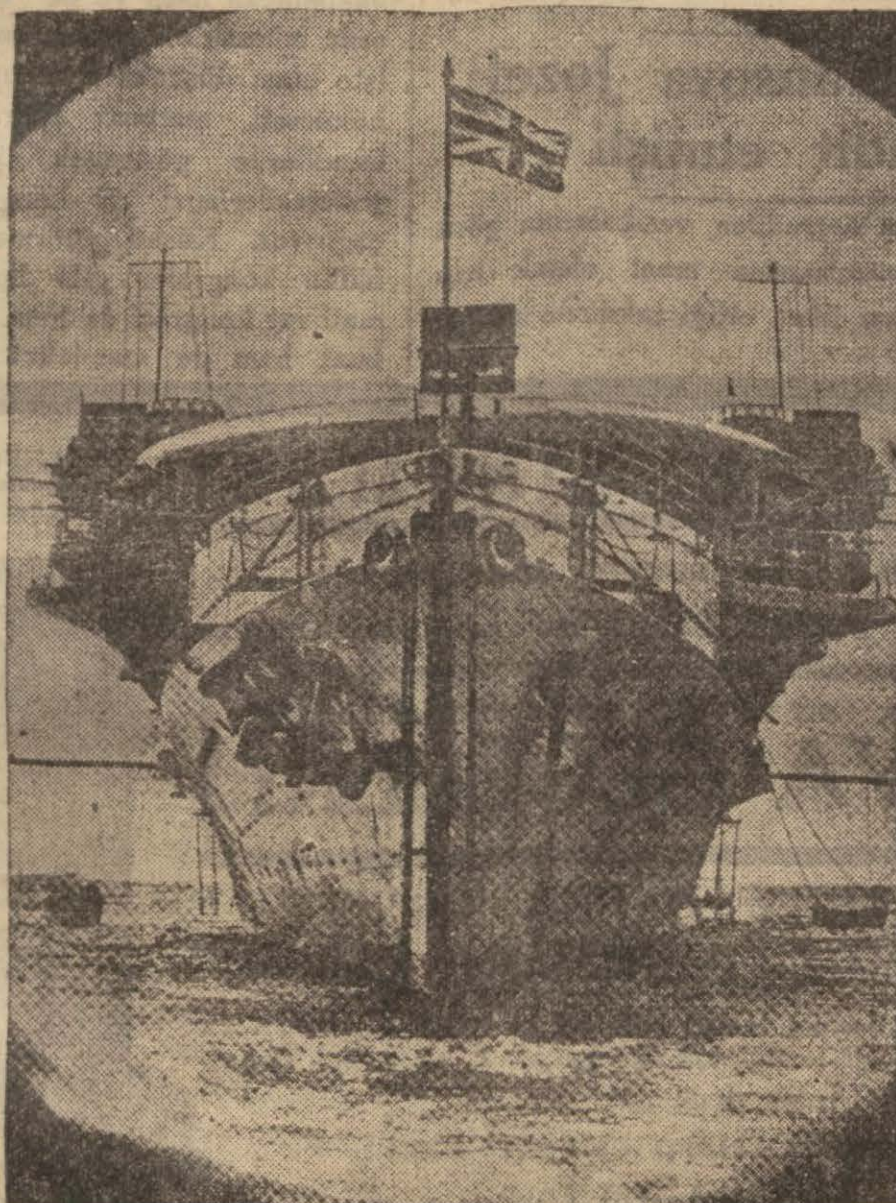
Bu haber Londra'da büyük heyecan Ve endişe ile karşılandı

LONDRA 27 (A.A) — Almanyanın her biri 250 tonluktuk 12 deniz altı gemisi inşa etmek kararı Berlindeki İngiliz ataşenavalına tebliğ edilmiştir. İngiliz hükûmeti bu kararın Mayıs'ta Londrada yapılacak olan İngiliz-Alman deniz müzakereleri üzerindeki tesirini nazarı itibara alacaktır. Her iki tarafın gelecek müzakerelere bir başlangıç olmak üzere teati ettikleri fikirleri ihlal eden Alman kararı İngiliz bakanlıkları mahafili için büyük bir sürpriz olmuştur. Son Berlin İngiliz - Alman müzakerelerinde bu mesele mevzu bahis edilmemiştir. İngiliz kabinesi yakında hattı hareketini tayin edecektir. Versay muahdesinin Almanyayı denizaltı gemileri inşa etmekten menetmekte olduğu ehemmiyetle kaydedilmektedir. İngiliz hükûmeti bu hususta Berlindeki elçisi ile muhaberede bulunmaktadır. Alâkadarlar su

noktayı bilhassa hatırlatmaktadır. Almanya kara kuvvetleri hakkında aldığı kararda aynı şekilde hareket etmiştir. Her iki hareketi ile Versay muahdesini çok âşikâr bir şekilde ayakları altına almaktadır.

Almanyanın kararı

Londra, 27 (A.A) — Almanyanın denizaltı gemileri inşa etmek hususundaki kararı Londrada büyük bir endişe uyardırmıştır. Bu kararın mayısın ikinci haftasında Londrada başlayacak olan müzakereler üzerinde ne gibi tesirlerde bulunacağı henüz belli değildir. Şu nokta şayanı dikkat görülmektedir. Deniz müzakerelerinin arifesinde Almanyanın bu anı kararı Berlinde İngiliz-Alman müzakerelerinden evvel almış olduğu mecburi askerlik kararına benzemektedir. Almanya 16 Martta yaptığı gibi bir kerre daha Versay muahdesinin mecburiyetlerini tek başına olarak çiğnemektedir. Bu hareketleriyle Almanya silâhlanma meselesini kendi kendine halletmek kararında

Tayyare Gemisi

olduğunu göstermektedir. Fakat bu arsulusal bir silâhları bırakma projesinde ileri sürülecek olan her hangi bir kontrola muvafakat etmekten sarfi

nazar edeceğine bir delil olmaz. Alman kararından sonra alınması lâzımgelen tedbirler acilen nazarı itibara alınmaktadır.

Altın Ve Güzel Kızlar

Tefrika No 12

Plajdaki kara venüsler Kamin Güzel hayalini kirletiyordu

Bunun konuşusunda bir Parisli şivesi kalmıştı. Renuçi güldü:

— Sen Parislisin galiba?

Öteki, "ticaret memuruyum," deyivermiş gibi tabii bir tavırla:

— Evet, kürek mahkûmlarından.

Ve sonra devam etti:

— Hele bir söyleyin! beyazlarımı gidelim, arabalarımı?

— İkisinde gideriz. Fakat ibtida bize şehri gösteriver.

— Görülecek tek bir şey yok.

Bununla beraber, Atın yavaş adımlarını takip ederek, onları bu saatte تنها olan geniş caddelerden geçirdi. hirinci Fuat bulvarı, Ojeni caddesi, yalnız prens Naron caddesi, aydınlık otelleri saraf dükkânlarıyla, bu saatte hâlâ canlı bir hal gösteriyordu.

Kamçısının ucuyla arabacı üzerinde Ayın mavileştirdiği ince bir kubbe olan beyaz bir taş kütesini gösterdi:

— Abbas câmi!

Sonra onları, uzun bir taş iskelenin ucunda daha küçük diğer bir kuleye getirdi. Dudak ucundan,

— İşte gazino! Dedi. Bu da-

kamçıyı iskeleye doğru indiriyordu. Lesepo kordonu. Arap kadınları burada sıkışmağa gelirler. Hani Parisin Rue de la Pesi gibi bir şey! Artık başka bir şey kalmadı, diye ilâve etti, şu bayanların yanına, gidelim mi şimdi?

Araba, ilk önce şehrin Avrupa mahallelerindeki güzel caddelerde, sonra da -yerli şehre girince - etrafındaki pislik yığınlarından dayanılmaz bir koku yükselen çamur bataklığı halindeki geçitlerde uzun zaman yürüdü.

Buradaki evler, daha doğrusu kulübeler, geliş güzel birbirine eklenmiş parçaların dan kurulmuş olup nasıl ayakta durdukları düşünülecek şeydi. Bu saatte hepsi kapalı bulunuyordu. Yalnız Arap kahveleri ve arabacının müşterilerini getirmek istediği hususi yerler ılıdaydı.

Bununla beraber burada bit pazarını andıran bir çarşı, gece müşterilerine karışık eşyalarını arz ediyordu. Rüzgârın altında bir tahta masa üzerinde bıçaklar, eski elbiseler, bir çift çizme ile karışık bir halde

meyvalar ve kanlı et parçaları göze çarpıyordu.

Daha uzakta, bir fenerin kızıl alevine bürünerek bir çatı altına sığınmış Araplar, birbirine istif olmuş gibi uzanmışlardı. Bu sefil odanın ortasında oturan kahveci de naneli çay pişiriyordu.

"Beyaz kadınlar," şeffaf ve ışıklı kocaman bir numaratin müşterilere kâfi derecede işaret ettiği tuğladan yapılmış bir binada idiler.

Yerli kızlar ise sürü halinde değil, fakat her biri tahtadan kutu gibi bir yere kapanmış olarak, kendi hesabına iş görüyordu. Bunların "odalarında," ancak tozlu bir minderin sigabileceği kadar yer vardı.

Bunlar kapıları önünde, karanlıkta bağdaş kurarak müşterilerini beklerlerdi. Ekserisi kocaman şeylerdi. Kürek mahkûmu arabacı izahat veriyordu.

— Bunlar ne kadar şıman olursa, o kadar çok işler. Arapların zevki bizimkine uymaz.

Sonra atlarını kamçılardı. Bunlar, hendek gibi bir yolda dört nalla koşarak, pislikler içinde yiyecek arıyan bir sürü kara domuzu kaçırdılar.

Hava birdenbire bir az serinleştirdi. Yakından, sonsuz bir ipek hışırtısı gibi bir ses geliyordu.

— İşte burası plaj! Dedi arabacı. Şu kadınlara bir bakın hele!

Yine kamçısını uzatarak kum üzerinde çömelmiş karanlık hayaletleri gösteriyordu. Bu kadınlardan yalnız birisi ayakta olup etrafı gözetliyordu.

Arabacı yine izahat verdi: Şu bekçi kadın, bir alay kör kadınların amiri idi ve umumanenlerin en sefil kadınları tarafından bile kabul edilmeyen sarhoş hammalları, çıbanlı ser-serileri bunlara getirirdi.

Gürler - çömelmiş kadınlar -yüz para için insanlığın bu artıklarının kucağına düşerlerdi. Bu paranın yarısını, birbirli olan çaça alırdı.

Morga bunlardan birinin yakınından geçti. Bakışsız gözler yıldızlı göke dikilmişti. Şu mahlukun kolları, yaklaştığını his ettiği ava doğru bir an uzattı. Bu iskelet gibi zayıf, korkulacak derecede zayıf bir genç kız, adeta bir çocuğu.

— Sonu var —

Izmir - Ankara - İstanbul

Arasında telefon muhaveresi başlıyor

Izmir - İstanbul - Ankara otomatik telefonları tecrübelerinin vapıldığını ve bu tecrübeler neticesinde Bornova ile İzmir arasındaki hattın kâfi kalmemesi yüzünden İstanbulla yapılan konuşmada sesin çok hafif geldiği anlaşıldığını yazmıştı.

Sıtma mücadelesi

Bütün doktorların Mütaleası alınacak

Bu yıl belediye, sivri sinekle geniş mikyasta mücadeleye karar vermiştir. Bunun için şimdiden hazırlığa başlanmıştır.

Yakında belediyede bütün doktorların iştirakleriyle bir toplantı yapılacak ve sıtma mücadelesi hakkında doktorlarımızın mütaleaları alınacaktır.

Bu hat ta dün akşam üzeri ikmal edilmiş ve akşam son tecrübeye yapılmıştır.

Ses gayet net gelmiş ve muvaffakiyet elvermiştir. Umum müdürlükten gelecek son emirle bir Mayıstan itibaren bu şehirler arasında umumî muhabe-

Afyon kaçakçılığı

Dünde mahkemeye devam edildi

Badem kasaları içinde Hananaya Afyon kaçırarak maznun bay Jufez Pardu ve arkadaşlarının mahkemesine dün ihtisas mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü celsede celp edilen şahitlerin ifadelerine mütalaca edilmiş. Mahkeme gelmeyen şahitlerin ifadelerine mütalaca edilmek üzere başka bir güne bırakılmıştır.

Ticaret filomuz için

Ekonomi bakanlığına 10 milyon Liralık vapur alma selâhiyeti verildi

Kamutayda bu mesele üzerinde münakaşalar oldu

Ekonomi bakanı Celâl Bayar izahat verdi

Ankara, 27 (A.A.) — Bugün Fikret Silayın başkanlığında toplanan Kamutayda deniz yolları işletmesine karşılığı 10 senede ödenmek üzere 10 milyon liralık vapur alma hususunda selâhiyet veren kanun görüşülmüştür. Deniz yolları işletmesinin vapur kadrosunu hem ihtiyaçlarını karşılamak ve ekonomi bir surette çalışmak yönünden hem de seyrüsefer emniyet ve intizamı bakımından yenilemek lüzum ve zarureti ile hükümetçe teklif edilmiş olan kanun heyeti umumiyesi üzerinde söz alan say-lavlardan Hüsnü Kitapçı (Mugla) Denizyolları işletmesinin vapur kadrosunun yenilenmesindeki zarureti teslim etmekle beraber bu tesisattan bir kısmının müstacel ihtiyaçları karşılamak için sarfedilmesini ve mütebaki kısmı ile de bundan sonra ihtiyacımız olacak vapurların memleketimizde yaptırılmasını mümkün kılacak bir tersane kurulmasına tahsis edilmesini istemiştir.

İhsan Tokgöz (Ordu) Kredi üzerine yapılan alışverişlerin ve bilhassa böyle uzun vadelerle yapıların faizleriyle birlikte pahalıya malolacağına nazarı dikkati celbederek yılda bir milyon kadar tutacak olan taksitler karşılığı döviz hususunda ne düşünülmüş olduğunu sormuştur.

Bay Mazhar Müfit kanun lâ-yihâsile ileri sürülmüş olan hususun yerinde alınmış bir karar olduğunu söylemiş ve fakat bu vapurların alınması Deniz-yolları işletmesi Vapurculuk şirketi arasındaki seyrüsefer tonaj nispetlerini Denizyolları işletmesi lehine imale edeceğine nazarı dikkati celbederek sahillerimiz arasında takdire değer bir surette muvasalat temin etmek için büyük külfetlere katlanmış bulunan diğer milli bir şirketin korunması için tedbirler alınması lâzımgeldiğini söylemiştir.

Celâl Bayarın beyanatı

Saylavlardan bu mütaleaların dan sonra söz alan Ekonomi bakanı bay Celâl Bayar, kanun lâ-yihâsile ile alâkadar olarak büyük bir hassasiyetle ileri sürülmüş olan mütaleaları yerinde bulduğunu söyleyerek:

Çünkü, demistir ticaret filomuzun arzu ettiğimiz gibi te-kâmül etmesi memleketimizin ekonomisine kıl halinde menfaa-t vermesi hepimizin arzu ettiği büyük bir gayedir.

Bay Celâl Bayar Denizyolları işletmesi için istenilen 10 milyon lira tahsis ile ticaret filolosunun birden ve yeniden yaptırılmak istenilmesindeki esbabı mucibe mazbatasında geniş bir surette izah edilmiş bulunması dolayısıyla tekrara lüzum görmediğini kaydederek demistir ki:

Şunu söyleyelim ki buna milli ekonomi namına ihtiyaç kadar memleketin nakliyat emniyeti namına ihtiyaç vardır.

Ekonomi bakanı sözlerine devam ederek her şeyde olduğu gibi peşin ve kredi alış-verişleri arasında fark olmayacağı tabii olduğunu, ancak önceden girişilmiş bulunan bir takım büyük işler dolayısıyla bütçeden toplu bir para ayrı-

mak imkânsızlığından bu tarz bir konbinezon bulmak zarureti hasıl olduğunu kaydetmiş ve memleketimizle ecnebi memleketler arasındaki kredi maliyetleri tebarüz ettirdikten sonra demistir ki:

Bay Celâl Bayar

İnşaat âleminde gemilerin tonajının fiyatı malumdur. Bu noktai nazardan elimizde daimi bir vahidi kıyasi var demektir. Muhtelif şahsiyetlerin bu mesele etrafında mali ve teknik servetini tetkik edeceğiz. İşimize geldiği takdirde elbette ekonomi itibarile düşüncemiz birinci mertebeyi teşkil etmektedir.

Demek oluyor ki alış veriş yapmak için mutlaka elimizde peşin para olması şart değildir. Yalnız böyle kredi yapılacak işlerde bizim ihtiyacımıza tekabül etmek ve bizim aldanmamış olmamız lâzımdır. Yapa-cağımız iş Türkiye Cumhuriyeti-nin yapacağı ilk ve son iş değildir.

Şimendifer inşaatı, sanayi programının yerine getirilmesi gibi işlerde de aynı mevzu üzerinde çalışmaktayız. Ve bunda devam edeceğiz. Kendilerini tatmin noktassından tekrar edeyim ki kredi ile gemi yaptırmış olmak memleketin milli iktisadiyatını zedelemiş olmayacaktır.

Tersaneden bahsettiler. Encümenlerde de arkadaşlarla uzun boylu konuştuk. Memleketimizde medeni ve muasır bir santiyenin vücuda gelmesi bizi fevkalâde mütehasis eder. Milli zevkimi, milli gururumu okşar. Ancak bu milli zevk, milli gururun yanı başında bir de maliyet hesapları vardır. Ve en nihayet için verimli olup olmaması gibi mühim bir mesele vardır.

Ticaret filomuz

Celâl Bayar bundan sonra ticaret filomuz için memleket içinde bir santiye vücuda getirmekte menfaat olup olmadığı hususunun selâhiyettar bir zata tetkik ettireceğini ve müsabet bir neticeye varılacak olursa hükümetin bu hususta ayrı bir teklifi kanuni ile Kamutaya geleceğini ve her iki için de bu noktadan ayrı ayrı tetkik edilmesi lâzım geldiğini işaret ederek onun için demistir ki, bunu onule karşılaştırmak istemiyorum. Sebepine de gelince: Bu fi-loda müteaddit gemilerin mevcudiyeti ve hepsinin seyrüsefer kabiliyetinin başka başka olması o müessesede intizam vücuda getiremez. Bundan dolayıdır ki gemilerimizin teknik evsafını tayin ettikten sonra ve bir intizam dairesinden seyrüseferde süratlarını artıracak bu programımızı tat-

bik ettiğimiz zaman her halde bundan daha çok hüsnü niyetimizi mucip olacaktır. Bunun içindir ki gemilerimizin arzettiğim gibi sulhta ve seferde işimize yarayacak evsafı yapı-tırılması bizim için bir zaruret halindedir. Ve heyeti fenniyemiz için bir iman halindedir.

Döviz meselesi

Ekonomi bakanı döviz meselesi üzerinde de durarak hükümetin bu husus üzerinde hassasiyetle durduğunu ve alınacak gemilerin bedelinin Türk malı olarak ihraç edilmesinin şart tutulacağını kaydetmiş, deniz yolları işletmesi tarafından alınacak vapurlar yüzünden bu idare ile vapurculuk şirketi aleyhine bir fark husule getirebileceği hakkında ileri sürülmüş olan mütaleaya karşı da hiç bir zaman milletin şahsi kabiliyetini körletmek milli sermayeyi hedretmek niyetinde değiliz, demiş ve arada iltibası mucip bir nokta görü-lüyorsa bir teklifi kanuni yapıldığı takdirde kemali dikkatle tetkik edilerek bir neticeye isal edileceğini ilâve etmiştir.

Ekonomi bakanı Celâl Bayarın izahatını müteakip madde-lere geçilmiş ve onaylanmıştır. Buna nazaran:

Deniz yolları ve AKAY işletme idarelerinin yeniden yaptıracağı vapurlar için yıllık taksitleri 500,000 liradan aşağı düşmemek ve 1935 yılından başlayarak 10 yılda ödenmek üzere 10 milyon liraya kadar gelecek yıllara seri taahhütler icrasına ve mukaveleler akdine iktisat vekili mezumdur.

Birinci fıkra mucibince AKAY idaresi için yapılacak gemilerin bedeli 600 bin lirayı geçemez. Alınacak olan gemilerin bedelleri idarelerin sermayelerine ilâve olunur. Ve 2248 numaralı kanunun on ikinc, maddesi mucibince deniz yolları işletme idaresinin yıllık kârlarından genel heyet kararlaile inkişaf tahsisatı tefrik edilmeyerek birinci madde ile tahsis edilen 9,400,000 lira maliyece alacaklılara ödeninceye kadar kârın tamamı hazineye verilir.

Kamutay Ankara stadyomu için getirilecek malzemenin gümrük resminden muafiyetine ait kanun ile askerî ve mülki tekaüt kanununun 4 üncü maddesine ek kanun lâihâsının birinci mükazelerlerini yaparak Pazartesi günü toplanmak üzere dağılmıştır.

Devlet dairelerinde

Ashabı mesalihin işi Çabuk görülecektir

Maliye bakanlığı, ashabı mesalih tarafından yapılan müracaatların tamamen acele muameleye konması için bazı tedbirler almağa lüzum görmüştür. Bakanlığın her hangi bir şubesine istida veren kimseye, üzerinde tarih ve numarası bulunan bir kart verilecektir. İstida sahibi en geç bir ay içinde alâkadar daireden cevap alamazsa bu kartın üzerini imzalayarak ve adresini yazarak bakanlık teftiş heyeti bakanlığa gönderecektir. Bu suretle muameleler sür'atle in-taç edilecektir.

Ekonomi Haberleri

Ihracatçılarımız

Almanya ile nasıl İşliyorlar

Hamburg piyasası

Almanya 7-13 Nisan 1935 haftası içindeki piyasa durumu aşağıda verilmiştir:

Genel durumda bir hafta öncesine karşı bildirmeğe değer mühim değişiklikler ve yenilikler kaydedilmemiştir. Türk ve Alman heyetleri arasında Berlinde yapılmakta olan görüşmeler bitmek üzeredirler. Mukavelenin önümüzdeki hafta içinde imzalanacağı kat'î gibidir. İki memleket arasındaki yeni görüşmelerin muvafakiyetli bir sonuca yaklaşması piyasa üzerine tabii müsait izler bırakmaktadır. Yapılan işlerde bir hafta öncesine karşı hayli canlılık görülmüştür.

KURU ÜZÜM

Kuru üzüm piyasasında bir hafta öncesine karşı mühim denecek hemen hiç bir değişiklik olmamıştır. Fiatlarda da hemen hiç bir başkalık olmamış gibidir. Yalnız Holanda filorinde son günler içinde mühim sallanışlar görülmüş neticesinde Türk tacirleri artık bu parayı bırakarak doğrudan doğruya Türk lirası üzerinden teklife geçmişlerdir.

Hamburgda bulunan mallardan memnuniyete değer işler yapılmaktadır. Söz gelişi 9 numaralı üzüm geçen hafta loco Hamburg 20 filorin üzerinden güçlükle satılırken rapor haftası içinde 21 filorine kadar sürülebilmmiştir.

Son hafta içinde İzmir ihracatçıları 100 kilo başına cif Hamburg Türk lirası üzerinden aşağıdaki teklifleri yapmaktadırlar:

Flatlar 100 kilo başına Türk lirası

İzmir mahsulü Cif Hamburg Nu.

7 Extrissima Karaburun	16,00
8 Kiup Karaburun	16,50
9 Aulese Karaburun	17,00
10 Nec Plus Ultra	18,50
11 Excelsior Kiup	21,00

Almanya Türkiye'den üzüm ithalatı şubat 1934 te 16,889 kental iken şubat 1935 de 32,72 kental olmuştur.

İncir

Oldukça canlı işler yapılmış ve hazır stoklar bir miktar daha azalmışlardır. Ekstrisma Gevino incirleri için fiyat geçen hafta olduğu gibi 10,5 - 11 florin kadardır. İzmir piyasasında hemen hiç mal kalmamışken Hamburg piyasasındaki stokların ihtiyaca bir müddet daha yetiyeceği kestiriliyor. Almanya Türkiye'den incir ithalatı Şubat 1934 te 6,969 kental, Şubat 1935 de ise 8,529 kental olmuştur.

Küçük Haberler:

İdare heyeti

Vilâyet idare heyeti dün vali muavininin başkanlığında toplanmış ve memurin muhakematına ait bazı işleri neticelendirmiştir.

Muallimlerin tetkiki

Muallimlerden 120 kişi bugün öğleden sonra Bornova Ziraat mektebine giderek müşahade ve tetkiklerde bulunacaklardır.

Bay Abdi Muhtar

Tanınmış doktorlarımızdan bay Abdi Muhtar dün İstanbuldan şehrimize dönmüştür.

Düzeltilme

Dünkü gazetemizde Kenya Ereğlisinde inşa edilmekte olan dokuma fabrikası münasebetile yazılan haberin altına bir yanlışlık eseri olarak Karadeniz Ereğlisinin resmi konulmuştur. düzeltilir.

Gangsterler kralı AlKaponun maceraları

— 19 —

Kızıl dulla karşıkarşıya Tahminimize aykırı olarak çok Güzel bir kadınla karşılaştık

Ben bu düşüncelere dalmış, gözümü kıpmıyordum.

Bu Ted kimdi? Bir Bott-leger mi? Buna ihtimal verilemezdi. Bir afyon kaçakçısı mıydı? Bu da olmazdı. Kaçakçılık, bilhassa Amerikada bambaşka bir şekilde yapılır. Muvaffak olmak için şimendiferlere suikast yapmağa, sarı siyaset evrak çantalarını aşırmağa, hele siyasi kuryeleri öldürmeğe hiç te lüzum yoktur..

Evet..Sarı çanta.. Kafam burada dur, diyordu. İşte bütün meselenin anahtarı.. Siyasi vesikalari çaldıktan sonra Çine kaçan Ted nasıl bir maksatla hareket ediyor, hangi yabancı menfaatlar hesabına çalışıyordu. Kafam bu dizi suallerin cevabını araştırmaktan yorulmuştu. Gözlerim ağırlaşmağa başladı. Şimdi uyumak daha iyi olacak. Aşağısını yarın düşünürüz.

Tarata... Tarata... Tarata... Şiçiriyarak uyandım. Neredeyim.

Unutmuşum. Evet dullar generali Tch'in'in karargâhında gecelediğimi unutmuşum. Vilyam da uyanmıştı. Biz daha konuşmağa vakit bulmadan bir Çinli çadıra sıyrılarak girdi. Çinli şivesile şu kısa cümleyi söyledi:

— Baylar, hizmetinize me-murum.

Vilyam bütünümlü şaşırmıştı. Vilyam Mac Horn ile Jack Bilbonun şimdi bir hizmetçileri de mi oluyordu?

Küçük boylu Çinaliye sordum:

— Adım nedir?

— Sen adımı söyleyemezsin. Çok karışık. Sadece Li deyiver, yeter.

— Peki, öyle olsun Li.. Biz yıkanmak istiyoruz.

— Yıkanmak mı? Burada yıkanılmaz. Su yoktur. Yemek isterseniz, güzel güzel yemekler getireyim.

Linin getirdiği sabah hahvaltısı hoşumuza gitti. Çadırın açık duran perdesinden içeriye bol güneş ışığı geliyordu. Karargâhta çıkıp biraz dolaşsak diye düşünüyorduk. Nişanlarından ve üniformasındaki alâmetlerden yüksek rütbeli olduğu anlaşılan bir zabıt göründü. Li zabiti görünce hürmetle eğilerek çıktı. Zabıt bize yaklaşarak:

— Baylar, kudretli şefim dul Tcinin sizi bekliyor, dedi.

Hele şükür, sırrın sonuna yaklaşmıştık. Çadırdan çıktık, zabiti takip ediyoruz. Kamp-tan geçen her hayretimi mucip olan şey üniformaların çeşitli olması idi. Kimi gri elbiselerle kasket taşıyor, kimi haki elbiselerle siyah kürkten kalpaklar geymiş bulunuyorlardı. Bundan başka çeşit çeşit kılıklarda vardı. Mutbaklar önünden geçerken tavuk ve hindi sürülerle şeker, pirinç ve sair zahirelerle dolu ambarlar görülmüyordu. Burada karışıklık yoktu.

Bir çin ordusunun yanında erzak taşıdığını hiç işitmemiştim. Bu hissini yanımdaki Çinli zabite anlatınca:

— Haklımız var, dedi. Çin orduları girdikleri yerde yağma ile geçinirler. Fakat biz halkı ve onun menfaatlarını koruduğumuza göre başka

türlü hareket etmekteyiz. Yağmadan kaçınıyoruz. Zira ricat yollarımızın halk tarafından tutularak kesilmesinden hoşlanmıyoruz.

Konuşa konuşa karargâhın en büyük çadırın önüne geldik.

Çadırın kapısında süngülü muhafızlar vardı. İçeriye girdik. Bize refakat eden zabıt kıymetli Hahlar üzerinde bağdaş kurmuş bir kadın önünde saygı ile eğildi. Şefi ile Çince birkaç kelime konuştu. Aldığı cevap üzerine daha ilerlememizi rica etti.

Nihayet esrarengiz dulla karşı karşıyayız. Mükemmel bir lügillze ile bize hitap etti:

— Baylar, ben dul Tch'in'im Sizi kabul etmekle bahtiyarım.

Saşılacak şey. Ben karşımda yaşlı bir kadın göreceğimi sanmıştım. Ted bu kadının iki büyük oğluna suikast yapıldığını anlatmamış mıydı? Aynı zamanda binlerce esiri öldüren korkunç ve zalim çehreli bir kadınla karşılaşmayı bekliyordum. Buna mukabil hayret edilecek derecede güzel ve en çok 24 yaşında genç bir kadının yanında bulunuyorduk. Yüzünün hatlarında kibarlık ve asalet vardı. Güzel gözlerine bakmaktan zevk alıyordum.

— Sonu Var —

Serbest bir arslan

Pariste bir apartımda efendisile serbestçe yaşıyor..

Odaya girenleri bir köpek gibi karşılıyor
Otel hizmetçisinin geçirdiği büyük korku..

Lea adlı arslan efendisile beraber

Paris... nisan.

Şenzelize caddesinin büyük otellerinden birinde... Sarışın bir oda hizmetçisi bir gün evvel gelen bir yolcunun kahve altısını çıkarıyor. Fakat kapıdan içeri gitmesiyle müthiş bir çığlık koparması bir oluyor. Bir koltuk üzerine yerleşmiş mükemmel bir arslan, önündeki masada duran ekmek ve tere yağını yiyordu.

Kız içeri girince, yirtıcı hayvan doğrulmuş ve birân içinde, tehdidkâr bir beyazlıkta olan dişlerini ve kıvrık dudaklarını göstermişti.

Çığlığı duyan yolcu, pijamasile gözükerek kızı teskin etti:

— Korkmayınız, geliniz...

Hayvan şimdi hali üzerine uzanmıştı!

— Lea, Lea; yaramazlık etme! Gel suraya...

Paris'te yerleşmiş ve şimdilik hiçbir tasavvuru yokmuş..

Yunan gazeteleri B. Venizelosun hasta olduğunu yazmışlardı. Giritli isyan reisi bu defa da eşi olmuş ve Parise gitmiştir. Şimdi Bozon caddesinde sessiz ve geniş bir apartmanda, çok sık bir çevrede yerleşmiş bulunuyor.

Bir Fransız gazetecisi Venizelosu görmeğe gitmiş ve geçmiş hâdiselerin esrar perdesini delmeğe çabalamıştır.

— Bay reis, Yunanistanda yeni intihabat yapılsa, seçmenlerin sola doğru meyleceklerini sanıyor musunuz?

Giritlinin sesi bütün tellerden geçerek çınıyor:

— Siyasa yok.. Daha çok zaman siyasal beyanat a bulunmak istemem.

Fakat sorumu nasıl karşılamak gerektiğini tayin için geçen çok kısa düşünce ânında, gözlerinde bir ışık parıldadığını görüyorum.

Göz bebeğini böylece ısıltan bu kıvılcım nereden, hangi ümitten geliyor?

Bir gazetecilik cesareti

Yunan tarihinin bir çok sahifelerini yazmış olan bu adam, şimdi vatani tarafından reddedilerek daha misrîfirperver bir gök altına sığınmağa çalışırken yüreğinin kanadığını mı hissediyor.

Giritten kaçmak üzere olduğu sırada, ondan son bir mülakat almak için tayyare ile yetişen ve asiler tarafından düşürülen kadın gazeteci Titaynadan bahsederken; hararetli bir sesle:

Venizelos ve karısı birlikte

— Titayna az kalsın öldürülecek ve geri gelececektir. Diyor. O, benim gözümde, meslek cesaretinin en parlak örneğidir. Hâlâ yaşamakta olması bir mucizedir.

Titaynanın Girit toprağına çarparak inşinden hayranlıkla bahsediyor.

— Siz onun geleceğini bilmiyor mudunuz?

— Kat'iyen. Gerçi, oğlum bunu haber vermek için bana paristen bir telgraf çekmişti. Fakat ibaresi bütünü bozularak elime vardı. Bu tel yazısını aldığım vakit oğlumun ne demek istediğini düşündüm!

Kısa bir sükût.

Bayan Venizelos salonun derinliğinden geçiyor..

Bir gülümseme ve nezaketli bir tavır.

— Pariste uzun zaman kalmak niyetinde misiniz?

— Şu gördüğünüz apartman senelerdenberi bizimdi. Bu şimdi "bizim", evimiz olmuştur.

Projeler

Şu "bizim", sözü o kadar mahremâne bir tonla söylenmiştir ki uzun bir seyahattan sonra yuvalarına dönen ev sahiplerini andırıyor.

— İşte nihayet buradayız. Diye, fısıldıyorlar.

Jandarma Üniformaları

Orduda yapılan değişikliklerin jandarma için de kabul edildiği haber alınmıştır.

Jandarmada baş gediklilerin rütbe işaretleri dört sarı sırma üzerine küçük madenden ay yıldızdır.

Jandarmada kullanılan levazım subaylarına doktor, baytar eczacı, dişçi ve muzika subayları askeri memurlar ve tüfekçi kamacı ve nalbant gibi san'atkarlar kara ordusundaki üniformayı ve alâmetleri taşıyacaklardır. Yeni kıyafet tadili bir temmuzda başlayacaktır.

Köy bürosunun bilgisi
Vilâyet köy bürosunun 13 numaralı bitiği hazırlanmıştır. Yakında bütün köylere yollanacaktır. Bu bitik bağlarea (Antrdka), (Verem), (Kavlama) Balık hastalıkları ve bakımları hakkındadır.

miştir. Arada sırada durarak dilini minnettarlıkla, B. Kemerlik'in yüzünden geçirmekten de geri kalmamıştır.

Fakat Leanun da bir huycağı var. Efendisine pek acele kimsenin yaklaşmasına razı olmaz. O zaman, hiç te emniyet vermiyecek şekilde, gürlür. Lea pençelerini tecrübe ediyordu. Efendisi darıldı. Dişi arslan, kızmadan masa altına çekildi ve uyuyacak rahat bir köşe aradı.

Fakat Venizelosun tasavvurları ne?

— Hiç bir projem yok! Bir tasavvur gölgesi bilel. Bununla beraber... Mutadım olduğu gibi, yakında Londrada birkaç gün geçireceğim. Fakat kat'i olarak Pariste yerleşmeğe karar vermişimdir.

Ağustos ayında da Banyol kasabasında yıllık tedavi ikametini yapacağım.

— O vakte kadar biraz çıkmak, meselâ tiyatroya gitmek fikrinde misiniz?

— Şüphesiz, yorgunluğum biraz geçer geçmez..

Öyle ya, 1927 denberi Parisi görmemişim!

En güzel şehir

— Yok, doğrusu.. Paris'i hiç, amma hiç değişmiş bulmadım.. Cünelik hayat mekanizmasında belki daha az dış neşe var.. Dünyanın gidişi, hiç şüphesiz, zevk âlemlerine mihverini değiştirmiştir.. İnsanlar daha "derin", daha "gerçek", daha "insan, olmuşlardır.. Paris dünyanın en güzel şehri idi. Yine öyledir ve öyle kalacaktır.

Samimi bir el sıkışından sonra Venizelos'tan ayrılırken, akıldan gerçekten yeni bir proje geçip geçmediğini düşünme kaldım.

Turing klüp

Kısa seyahatlarına Cuma günü başlanıyor

Turing ve otomobil klübü İzmir komitesinin bu yıl tertip ettiği gezintilerden birincisi bu Cuma günü yapılacak ve erkenden Bergama ve harabelerine gidilerek akşam üzeri İzmir döndülecektir.

Gezintinin muntazam olması için Turing klübün faal komitesi icabeden tertibatı almıştır.

Biletler gidip gelme 175 kuruştur.

Gezincilere tarihte parlak devirler yaşamış olan ve bakı-yeleri zamanımıza kadar gelen Bergama harabeleri gezdirilecek ve kendilerine asarı atikadan anılan bilgiler tarafından izahat verilecektir.

Biletler Turing klüp bürosunda satılmağa başlamıştır.

Nüfus sayımı

Numarataj kontrolü

Dünden itibaren şehrimizde genel nüfus yazımı için yapılan numarataj işlerinin ayrılan 95 memur tarafından kontrolüne başlanmıştır. Kontrol üç günde bitecektir.

Nakil

Müstahkem mevki muhasebecisi bay Sami İzmit bahriye muhasebeciliğine naklen tayin edilmiştir. İzmit muhasebecisi bay Cevdet de Müstahkem Mevki kumandanlığı muhasebeciliğine nakledilmiştir.

Sağlık Ovasında

— Başta birinci sohiede —
davul ve zurnalarla misafirleri karşılamışlardır.

İşin müteahhidi bay Abdurrahman Nacinin vekili mühendis bay Osman tarafından balık gölü kenarında yüz kişilik öğle yemeği verilmiştir. Çok samimi ve neşeli geçen bu ziyafetten sonra makinelerin başına gidilmiş ve vali general Kuzım Dirğin söyleyi ile merasime başlanmıştır.

Valinin candan alkışlanarak söyleviden sonra hazırlanan dört kurban kasıdi ve dört makina birden işletilerek en hayırlı bir işe bilfiil başlanmış oldu.

Bu arada sahayı dolduran köylüler sevinçten ağlayan mütemadiyen yaşasın Cumhuriyet, yaşasın vali diye bağırıyorlar ve sesleri ayuka çıkıyordu.

Davetliler şenlikten sonra tekrar otomobillerle Selçuğa gelerek bir müddet istirahat-tan sonra otokarla İzmir dönmüşlerdir.

Küçük Menderesin ıslahı ile Cellât ve tevabii göllerinin kurutulması işi hakkında salâhi-yettar bir zat dün bize şu izahatı verdi:

İşe Balık gölünden yani mem-badan, başlayarak Belevi ve Cellât gölüne doğru bir ana kanal açılacaktır.

Bütün ıslahatın esasını teşkil edecek olan bu ana kanal 46 kilometre tulünde ve 16 ile 50 metre arasında bir genişlikte ve su derinlikleri 2-4 metre arasında olacaktır.

Bilâhare de büyük kanalı müteferri cetveller açılacaktır. Bu ameliyat için beheri kırk bin lira olan dört dane iskivator makinası getirilmiştir. Makinalar gece gündüz çalışacaklar ve yirmi dört saat iş, üç posta ile yapılacaktır.

Ana kanalın açılması, göllerin kurutulması ve feyezan amillerinin ıslahı işi üç sene kadar devam edecektir.

Küçük Menderesin feyezan suyu için sildirici kanalda yapılacak olan bir regülatörle feyezan kanalına alınacak ve nehrin normal suyu da asıl yatağına bırakılacaktır.

Şimdilik çalıştırılacak olan dört makinenin işe kâfi gelmediği ileride anlaşıldığı takdirde dört makina daha getirilecektir.

Küçük bataklıkların suları ile diğer küçük sular küçük kurutma kanalları ile denize açılacak olan ana kanala çekilecek bu kanaldan denize yollanacaktır. göllerin kapladığı erazi 6 bin hektardır. Bir bu kadar eraziye de feyezan kaplamaktadır.

İşin müteahhidi bay Abdurrahman Nacidir. Onun vekili bay Osmandır.

Heyeti fenniye şefi mühendis bay Nazmidir. Bir Macar mühendis ile üç de fen memuru vardır.

Asıl işi makinalar göreceği için azami 100-150 işçi kullanılacaktır. Ana kanalla müteferri kanallar üzerinde 15 dane kadar köy yolları köprüsü de yapılacak ve kanalların açılması ile yollar da beslenecek muvasala noktaları bu köprülerle temin olacaktır.

Mezuniyet

Post ve telgraf başmüdüriyeti muhasebe memurlarından bay Envere iki ay mezuniyet verilmiştir.

Gökleri Teshir eden kadınlar

Tayyareye ilk binen kadın Terez Pettiye adlı bir Heykeltraştır - Kanatlı daktilolar ne vakit çoğalmıştır

Mis Mollison adını alan Emi Consonun hayatı.. Kum tipilerini, tayfunları Kasırgaları nasıl aştı? Timor denizinin dalgaları üzerinde yılmıyan kadın..

Kahramanlık ve koketlik yanyana yürüyor - Kadınlar bunu bize ispat ediyorlar

İlk tayyareci kadın

Tayyareye ilk binen kadın bayan Terez Pettiye adlı bir heykeltraştır. 1908 de, yerden iki metre yükseklikte, 200 metrelik bir uçuş yapan Meşhur Delagrangin yanında idi. 1910 da, Raymond d6 Laros adlı güzel bir artist 36 numaralı pilot şehadetnamesini kazandı. Bütün dünyada yalnız 35 erkek ona tekaddüm etmişti. Bu kadın bir çok mühim müsabakalara girdi. Reims müsabakasında uçarken düştü ve ağır surette yaralandı.

"Şimdi yaralandığım için herkes beni deli sanıyor. Halbuki ben tayyareciliğin diğer sporlardan daha tehlikeli olmadığına kaniim. Yine devam edeceğim." Dedi ve öyle de yaparak, bir çok rekorlar kazandı. Şimdi onun gibi diğer kadın tayyareciler de vardı.

Manş denizini ilk Geçen uçar kadın

Yalnız başına tayyare ile Manş denizini geçmek şerefi kadınlar arasında ilk defa olarak Mis Kimbi adlı bir Amerikalı kadına nasip oldu. Bu muvaffakiyet Bleryonun meşhur uçuşundan üç yıl sonra elde edilmişti. Bu şerefini tanıyan adamı 1 Temmuz 1912 de

çoğalmağa başladı. Fakat İngiltere'de en çok şöret kazanan tayyareci kadın, sonradan Amerikanın en meşhur pilotlarından birile evlenerek Mrs. Mollison adını alan mis Emi Conson'dur. Hava hummasına tutulduğu zaman o daktilograf idi.

Parası olmadığı için tayyareci beratını güçlükle ele geçirdi. Fakat geçirmesile uzun bir uçuşa çıkışı da bir oldu.

Hava yolule Avusturalyaya gitmek isteyordu. Ailesi endişe içinde idi. Onu deli sandılar. Fakat hiç bir şey yolundan alıkoyamadı.

Bütün tahminlere aykırı olarak harikalar yarattı. Her gece ancak 3 saat uyuyarak üçyüz, kum tiplerini, tayfunları aşuyordu. Sürye çölüne inmeğe mecbur kalmıştı. Yine uçu. Kasırgalara tutuldu. Uçuşa devam etti. Bir yamyam köyüne düşmesine ramak kaldı. Yine durmadı Timor denizinin korkunç köpek balıklarında aldırmadı. On iki gün içinde bitab, fakat muzafferden Avusturalyada Port-Darvine vardı. Halk onu kollarda taşımak için alkışlar arasında ileri atıldı. Tayyarede hayat emaresi görülmüyordu. Birde, hayret ne görünümler beyenirsiniz?

dan çölünü yalnız başına geçmesine müsaade etmedi. On gün kadar böylece vakit kaybettili. Nihayet yanına verilen bir tayyareci ile yola çıkarak Tabaraya hareket etti ve kum tipisi içinde karaya inerken tayyaresini kırdı. İngiliz hükümeti ona bir askerî tayyare gönderdi. Bununla Kapa vardı ve havada 15000 kilometre katetmiş oldu. Sonra 80 beygirlik hafif bir tayyare ile, yine havadan İngiltereye döndü.

Okyanos geçicisi

Amerikanın meşhur tayyareci kadınların en meşhuru bayan Erhard'dır. Bu kadın iki defa

miş. Sonra müthiş bir fırtına ile karşılaştım. Fakat karaya iner inmez bütün bu fena hatıralar silindi.

Bununla da kalmadı. Geçen 12 son Kânunda Honolulu'dan Oklanda uçarak büyük Okyanos üzerinde 3875 kilometre uçu. Hükümet en meşhur bir çok tayyarecilerin hayatını söndürmüş olan bu tehlikeli yol üzerinde uçuşmasını menetmişti. Cesur kadın gizlice hareket ederek yalnız başına tekrar muvaffak oldu.

Kadın tayyarecilerin kocaları

Kocasını kitapçı Putnam seya-

usanmış gibi, birer paraşuta bağlı olarak tayyarenin kapısına yaklaştılar. Kadın, Mis Kinger, birinci olarak atıldı. Fakat heyecandan mı neden, paraşotu açacak olan halkayı çekmeyi unuttu. Manevrayı hatırlamazdan önce 300 metre kadar düştü. Toprakta ezileceği zannedilirken hatırladı. Korumaya meleşti açılıverdi. Kocasını Donald Bobkok arkasından atıldı. O da karısı gibi yaptı. Nihayet yan yana konuverdiler. Fakat arkalarından bir arkadaş da aynı yolu tutmuştu. Zifaf gecesinde önce çift üçleşmiş oluyordu. Ah şu

17 rekorlu genç kız

Bu da Fransız tayyarecisi Helen Ruşedir. Geçen sonbaharda 26 yaşında, bütün dünyayı hayrette bıraktıktan son-

Atlantik Okyanosunu, bir defa büyük Okyanosunu

geçmiş ve ayrıca 3,939 kilometrelik hattı müstekim rekorunu kazanmıştır.

17 haziran 1925 te Amerika'da Fernovden İngiltere'ye 23 saat 50 dakikada uçuştur. Yanında bir pilot ve bir de makinist vardı. Çok mütevazı olduğu için Tayyareci heyecanlı bir seyahatten sonra karaya inerken:

— Ben sadece bir yolcu gibi geldim. Muvaffakiyet arkadaşlarımdır, dedi. Ve ilâve etti:

— Bununla beraber tecrübeli olduktan sonra, kadın tayyarecilerin de bu gibi seyahatlerde muvaffakiyetle tayyarelerini idare edebileceklerini sanırım. Yine havadan bu seyahatı tekrar edeceğimi umarım.

Bu sözü bir Amerikan blofu sandılar. Halbuki 20-21 mayıs 1931 de, yani Lindbergten günü gününe beş yıl sonra bu seyahatı tekrar yaptı. Bu defa yalnızdı. seyahatını şöyle anlattı:

Ternövden hareketten dört saat sonra, Egzos borusundan alevler çıktığını gördüm. Biraz endişeye düştüm. Fakat düşündüm. dönecek olsam, karaya varmak için dört saat lazım. Yangın çıkarsa yanmağa bol bol kâfi zaman. Öyle de böyle de yanacak olduktan sonra yola devam etmeği daha makul buldum. Makineyi yoluna koyarsam hiç olmazsa zafer kazanırdım belki, hakkım var-

ma başlangıcında hazırdu. Belki muvaffakiyetten sonra karısına yazdıracağı eserin milyonlarca satılacağını düşünüyordum! Bu çok sevimli bir çifttir. Koca karısının muvaffak olması için lâzım olan unsurları vermiştir! Saadet, yani sinir rahatlığı ve bol paral Putnam zengin olduğu içindir ki Amelya Erhard istediği gibi antrenman yapmış ve en iyi makineleri ele geçirerek seyahat etmiştir. Karısıyla kitapları arasında hayatından çok memnun olan Putnam'ın Amelya tarafından yapılan her uçuşta alenen şükâyette bulunduğunu söylerler. Fakat doğru olmasa gerek, zira Amerikalıların bayan Lindberg adını verdikleri sevimli tayyarecinin uçuşlarına hiç engel olmamıştır.

Tabuttan çıkmış gibi!

Amerikalı kocaların bazan tuhaf teşbihleri var:

Rut Elden isminde diğer bir tayyareci kadın bir erkek pilotla yola çıkmış, Okyanosun ortasında denize düşerek mucize gibi yetişen bir vapur tarafından kurtarılmıştı. Kocasını bunu haber alınca:

— Karımın kurtulduğunu haber alınca dünyanın en mesut adamı oldum, dedi. Sanki Rut bir tabuta kapanmış ta içinden dip-diri çıkmış gibi birşey..

Bununla beraber tayyareci kadın Ar erikaya dönünce karını koca boşandılar. Bu kocanın pek meşhur teşbihleri vardı da ondan...

Yine bir Amerikan karı koca bıkâyesi: Bunlar 18 ve 20 yaşında iki nişanlı, tayyarede evlenmek istediler ve öyle yaptılar. Sonra, artık birbiri den

Amerikalılar.

38 saat havada

Fransız kadın tayyareci Mariz Bastiye hiç bir pilotun yapmadığını yapmış, 38 saat 55 dakika fasılasız havada kalmıştır. Anlatıyor:

— İkinci geceden itibaren ıstırap son dereceyi bulmuştum. Otuz saat uçuştum. Souktan donmuş gibi idim. Her tarafım uyumuştum. Uykuya dayanacak halim kalmamıştı. Benzini iktisat ederek daha çok uçabilmek için makineyi yavaşlatmıştım. En küçük bir dalgalanlık etsem, makine yere yuvarlanıp parçalanacaktı. Ölmeği arıyacak kadar ıstırap çekiyor, fakat teşebbüsümü yarı bırakmak istemiyordum. Göz kapaklarımdan katienin kapanacağını anlayınca, açık durmağa onları mecbur etmek için gözlerime kolonya sürüyordum.

Mariz zafer kazandı. Ertesi yıl da yalnız başına 2976 kilometre katederek kadın rekorlarını kırdı. Artık kadın iradesinin ve mukavemetinin büyüklüğünü kim inkâr edebilir.

Kadın tayyarecilerin intiharı

Lena Bernştay da çok meşhur bir kadın tayyarecidir. Sadece 40 beygirlik küçük bir tayyare ile Adriyatik yukarı sahilinden kalkarak en büyük kısmı dalgalar üzerinden geçen 2268 kilometrelik bir uçuştan sonra Mısıra vardı.

Diğer bir uçuşunda Lindbergin rekorunu kırarak 36 saat havada kaldı. Mariz Bastiye, yukarıda gördük, daha iyisini yaptırdı. Lena Cezayire gitti. Buradan Afrika çöllerini geçerek Bağdada uçacaktı. 400 kiloluk yük için yapılan tayyaresine 700 kilo benzin alacağından hükümet bu seyahate müsaade etmedi. Lena gizlice uçmak isterken bütün serveti olan tayyaresi parçalandı. Ertesi gün çölde zavalhın cesedi bulundu.

Kanarya adalarına sonra Japonya'ya uçan meşhur Alman kadın tayyareci Marga von Ezdorf aynı suretle intihar etmiştir. Rekor olan bir süratle uzak şarktan Halebe geldikten sonra inerken tayyaresi parçalanmış kendisi kurtulmuştu. Marga bir otele inerek odasına kapandı. Bir saat sonra bir tabanca sesi duyuldu. Koşuştular. Pek geç! Margo beynini parçalamıştı.

Layana Pollier
Mis Ruimby
Lena Bernstein
Helen Boucher

ra, düşerek ölmüştür. 1931 Temmuzunda pilot beratını kazanmış. İptida uzun seyahatlar yapmak istedi. Paris - Saygon yoluna çıktı. Bağdatta seyahatı yarı kaldı. Sonra 5900 metreye çıkarak kadın irtifa rekorunu kırdı. Tayyare canbazlık müsabakasında 1934 te ikinci geldi. 8 Ağustos 1934 te 1000 kilometre üzerinde saatte 409,2 kilometre süratle dünya rekorunu kırdı. Ertesi gün iki kadın iki erkek yolcu ile 428 kilometre sürati temin etti. Daha ertesi gün bu sürati 444,385 kilometreye çıkarırdı.

— Hayatta daima sebat etmek lâzım, derdi. Ergeç sebatın muvaffakiyet yolunu açması imkânsızdır.

Heyhat! Muvaffakiyet yolundan o, uzun zaman istifade edemedi. Fakat ne mükemmel bir kadındı.

Amelia Earhart
Maryse Bastis
Maryse Hilsz

öldü. Ölen kadın tayyarecilerin listesi sonra uzadıkça uzadı. Raymond Laros da 1919da bunların arasına katıldı.

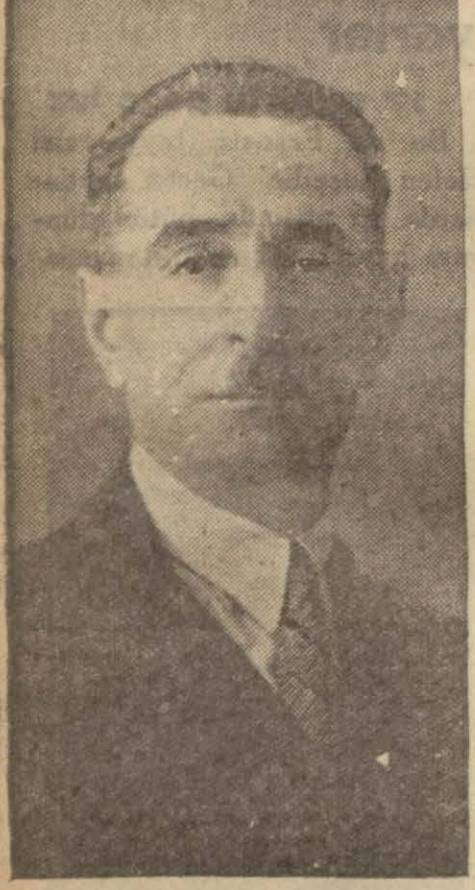
Kanatlı daktilo

Harptan sonra Amerika, İngiltere ve Fransada yeniden tayyareci kadınlar türemeye ve

Manisa valisi bay Muradın beyanati..

Manisa hastanesi çabuk bitirilecek
Yollar - Pirinç ziraatı..

Manisa 28 (Aousi) — Manisada sağlık işleri üzerinde yakın yıllara kadar sıkıntılı bir durum vardı. Bugü açık bulundurulana dar tertibath hastahane memleketin sıhhi icaplarını temine kâfi gelemedi. İki

Manisa valisi Bay Murat yıl önce yapılan büyük hastahane Manisanın olduğu kadar mülhakatının da büyük ihtiyacını nisbeten gidermiş oldu. Fakat vilâyetin nüfus itibarıyla çokluğu, bütün ihtiyacı karşılamaktan uzak kaldığı için merkezde bir yeni hastahane daha kurulması lâzım geliyordu. Bu iş nihayet vali bay Murat Germen'in çalışmasıyla başa işine girdi. Memleketin güzel bir yerinde onbeş gün önce büyük bir hastahane temelleri atıldı. Sağlık yurdunun tertibatı hakkında malumat almak üzere müracaat ettiğim vali bay Murat bana şunları söyledi:

— Hastahanemiz yüz yataklı olacak, makina ve laboratuvarlar da son sistem levazimatı haiz bulunacaktır. İki senede bitirilmesi düşünülen yurdun tediye içinde çabukluk gösterdiğimizden, ikmal müddeti kısıltılacaktır.

Bu izahatı aldıktan sonra bay Germenden (Sultan yaylasına) yapılmakta olan şose ile diğer kaza yolları hakkındaki sorgularına da şun cevabı aldım.

— Yayla buraya oniki kilometre uzaktadır. Orası güzel bir yerdir. Şehre bağhyarak ve güzel meyve ağaçları yetiştirerek memlekete bir sayfiye kazandırmak istiyoruz. Mülhakat yollarına gelince: Akhisarı iyi bir şose ile Manisaya bağlanmış bulunuyoruz.

Bu yolun henüz 6 kilometresi bitmemiş bulunmakla beraber Kırkağaçtan Akhisara uzatmakta olduğumuz şose ile birleştirilecek bu suretle Kırkağaç kazası da Akhisar yönünden merkeze bağlanmış olacaktır. Manisadan Turgutlu kasabasına ayrıca doğrudan doğruya bir yol yapılmasına da beşlandı, Gördes önündeki 180 metrelik meşhur köprüyü yeniden yapıyoruz. Köprü'nün yüz metrelik kısmını doldurma suretile örme bir şose yaptık, geriye kalan kısmı da busene sonuna kadar Beton olarak ikmal edeceğiz.

Su İşleri

Su işi bazı nevakis yüzünden şimdiye kadar matlûp neticeyi vermemiş olmakla beraber noksanlıkların bitirilmesi üzerinde son ve kestirim çalışmaları başlanmıştır. Ekim du-

rumu, vilâyetin her tarafında bu sene başka yıllardan üstündür. Çiftçi ile yapılan temaslardan aldığımız bitimler hasadın çok iyi olacağını müjdelmektedir..

Pirinç meselesi

Pirinç meselesi üzerinde ise bir parça duraklamak gerektir. Çünkü bu iş iki bakımdan tetkike değer. Bunun biri memleketin zirai vaziyeti, diğeri de asıl ondan daha mühim olan genel sıhhat meselesidir. Geçen sene bir kısım ekiciler arasında dedikodu uyandıran pirinç meselesiyle yakinen alakadar oldum, mahalli tetkikler yaptım, köylünün derdlerini dinledikten sonra ekimin faydadan ziyade sıhhi zararlar doğurduğunu anladım. Pirinç ekilen yerlerde müttegaddi sulama usulleri tatbik edilmemekte, fazla bataklık olmaktadır. Biz bataklıkları kurutmak isterken ve etrafta hiç bir Anofel'in yaşayabilmesine imkân bırakmayacak tedbirler alınırken tekrar sıtma sebebiyetlerine meydan verecek değiliz.

Burada sözlerine farklı bir katiyet veren bay Murat aynı kat'i ifade ile şu cümleyi ilâve etti:

— Elli bin yurddaşın sıhhati karşında elli çiftçinin kazancı düşünülemez..

Bay Murat Germen'in elini sıkarak yanlarından ayrıldım. Dairelerden bazılarında yaptığım kısa tetkiklerden vilâyet işlerinin çok iyi bir durumda olduğu vilâyet bütçesine ait bankada yüz bin L. ulundurduğu bu itibarla bütün ihtiyaçların kolaylıkla giderilmesi zemininin yaratılmış olduğu anlaşıyordu.

Yakın yıllara kadar Manisa vilâyet bütçesinin bu derece dolgunluk ifade edeceğini kabul etmek güçtü. Valimizin değerli idaresi, Manisanın istenilen amaca ulaşmağa namzet olduğunu göstermektedir.

H. Günay

Zabıta Habereri:

Telefon direğinden düşmüş

Mersin'de telefon hatlarını tamir eden Alaşehirli İbrahim üzerinde yere düşmüş ve ağır surette yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştır.

Kalpten ölmüş

Vali Kâzım paşa caddesinde 134 numaralı demir imalâthanesinde çalışan bay Kobik âni olarak yere düşüp bayılmış ve hastaneye kaldırılmışsa da ölmüştür. Yapılan muayenesinde kendisinde kalp hastalığı olduğu anlaşılmıştır.

Dolandırıcılık

Alsancakta Hacıbekir sokagında satıcı Eşref oğlu İbrahim Ethem'in tanımadığı bir adam yanına sokularak seni kavalıya koyayım diye beş lirasını dolandırdığı iddia edilmiş ve tahkikata başlanmıştır.

Bir hammal ne yapmış?

Gümrük önünden geçmekte olan Ali kızı bayan servete gümrük hammallarından Asaf oğlu Ali (beş lira vereyim benimle bir gece kalır mısın?) diye lâf attığından yakalanmıştır.

Yankesicilik

Başdurak caddesinden geçmekte olan İzmirli Hasan oğlu Hüseyinin cebinden 55 kuruş parasını yankesicilik suretile çalan Davi oğlu Yusuf yakalanmıştır.

Almanyada Yahudiler artık Düşman sayılmıyorlar

Bir çokları en kibar çevrelere girip Çıkıyor - işlerinden memnundurlar

— Berlin... Nisan

Bir kaç gün evvel Pariste idim.

Mülteci genç bir yahudiye yemeğe davet etmek istedim. Apaçık reddederek dedi ki:

— Ne diyorsunuz! Bugün ben sizi davet ediyorum. Babamın maaşımı arttırdığını bildirdi.

— Demek işler yolunda?

— Elbet. Alman kadınları çamaşır satın almağa başladılar para kazanıyorlar. Erkekler de, görüyorsunuz ki babam her gün yüz bin kadın gömleğini piyasaya çıkaran fabrikalarını elden çıkarmamakta hahki imiş.

— Bu para nereden geliyor?

— Harp sanayii günde yirmi dört saat çalışıyor. Gündelikler yüksektir.

Yemek pek zevkli geçti. Ayrılacağımız sırada, misafirim neş'e ile:

— Yaşasın Almanya! Dedi.

Ve sonra ilâve etti:

— Hem de, ne varmış sanki,

Heil Hitler! O, dünyanın en büyük adamıdır. Napolyon'dan sonra onun bir eşi daha görmedik. Yahudi düşmanlığına gelince - doğrusunu söyleyelim - buda, "arileri", kafese sokmak için elzem bir siyasetti. Pek azmış hicret etmişti. Yakında hepimiz Berline dönmüş olacağız.

Böyle düşünüyorum yalnız bu değildir. Yalnız Pariste olanlarla değil, bu satırları yazdığım Berline kalanlarla da görüş-tükten sonra, Yahudilerin en çoğunun bu fikirde olduklarını anladım.

Pariste Alman sefaretinin veya konsoloshanesinin ziyaret eden Yahudiler var. Burada, Berlin'de, yüksek memuriyetlerde yahudilere tesadüf etmek mümkün. Bir yahudi geçenlerde Hitlerin kendisi tarafından kabul edilmiştir ve görüşmenin son derece samimi olduğu temin ediliyor.

Yahudi hukuk yerleri...

Nazilerin ussallığını kâfi derecede gösteren küçük bir hikâye anlatayım:

Berlin üniversitesinde Habesçe için profesör olmadığı gençlerde göze çarpar. Bir çok müdâvimler de, Habesçe profesörünün Yahudi olduğu için, üniversiteden çıkarıldığını ileri sürerek şikâyet ederler. Şikâyetler Hitlerin kulağına kadar varır ve Führer bilgin profesörün hemen çağırılmasını emreder. Fakat üniversite rektörü protestoyu basar!

Nasıl olur, Yahudidir ol!

— Hiç ehemmiyeti yok, Mein Loieber Profesör!

Hulâsa, Necasi dilini öğrenmek isterseniz, Berline geçmeğe mecbursunuz. Tabii Yahudi düşmanı olmamak şartile! Pariste tanıdığım genç bir "Mülteci", Yahudi kızı var. Geçen gün bana diyordu ki:

— Bizim Paris konsoloshanesinin -yani Hitler konsoloshanesinin tabii!- Yahudileri yok eden bir tuzak olduğunu sakın sanmayın. Orada ekseriya çok açık bir neş'e hüküm sürer.

— Bazan uğrar mısınız?

— Elbet yüzde 50 nazi ve yüzde elli çelik miğferli olan havasını severim de.

— Yahudi olduğunuzu orada bilirler mi?

— Elbet. Zaten yüzümden yazılı. Fakat aldırın yok.

— Öyle ise sizde yol gör-ründü.

— Seve seve. Fakat üç aydan önce değil, yakında tatillerimi Almanyada, ticaret ya-

Amma, evvelki gibi, Berlin tiyatrolarının yüzde 95'ine sahip değiliz, ne hükmü var! Tiyatronun ölmüş bir sanat olduğunu artık herkes kabul etmiyor mu?

— Siz emsalsiz bir milletsiniz.

Bay Hitler

pan babamın yanında geçireceğim.

— Sonra, yine burayımı?

— Öyleya!

— Ya naziler..?

Yahudi kızı katıla katıla küldü.

Bu muhaverenin doğru olmadığını sanmayınız. Doğrudur. Hatta yüz bin kere tekrar edebilirsiniz.

Göbels yahudi kanlı

Almanyanın Paris sefiri cenapları bir çay verir, davetliler arasında bazan Himmelsleiter, Goldstein, Hamburger gibi isimler var. Mânaları sıra ile (Göke çıkan merdiven) Altın taş ve Hamburglu olan bu bayların ne olduğu malûm. Fakat daha iyisi var. Demin Berlinli bir Yahudinin de bana dediği gibi Göbelsin damarlarında da oldukça Yahudi kanı vardır. Hatta onunla güzel karışımın bazen (tabii gizli olarak) gözde yahudilerin davetini kabul ettikleri de olur.

Aynı yahudi bana şunu söyledi:

— Berlin yahudilerine yapılan kötü muameleler pek mübalağa edildi. Katolik olmadığımızı ispat eden burnuma bakınız. Buna rağmen işte Berlinin en büyük bir lokantasında oturmuş değil miyiz? İslav tipli Ari garsonlar benim hizmetimi görmiyorlar mı? Suistimaller olmadı değil, fakat yaşıyoruz.

Taze üzüm ihracı

Avusturalya'da yapılan denemelerden alınan neticeler

Avusturalya'da taze üzüm ihrac etmek üzere yapılan birçok sınamalar sonunda şu neticelere varılmıştır:

1) Üzümler katiyen yağmurlu havada toplanmamalı ve gerek toplama ve gerekse ambalaj esnasında çok itina gösterilmelidir.

2) Uzun yollar için en iyi ambalaj üzümlerin toz mantar içine konulmasıdır.

3) Sınamaların verdiği sonuca göre bazı nevi üzümlerin bozulmadan Kanada, doğu ülkeleri ve hattâ İngiltereye kadar gönderilmelerinin mümkün olacağı görülmüştür.

4) En iyi üzümler sun'i gübre verilmemiş topraklarda yetiştirilmektedir. Bilhassa sülfat döpotas bu hususta hiç tavsiyeye şayan değildir.

5) Üzümlerin muhafazası için en müsait hararetin 36 derecesinde; rutubetin 80 derece olmasıdır.

6) Üzümleri topladıktan sonra ve sevkıyat esnasında soğuk hava depolarına koymanın da ayrıca mühim faydası vardır.

Bağlarda mücadele

Ziraat mücadelesi müfettişi B. Nadir Mayıs birinde Alaşehir'e giderek bağlarda zarar yapan öpemis başeresile mücadeleye başlanacaktır.

Belediye

Otobüs işletmeye
Yanaşmadı

— Başlatışı 2 inci sahifede —

— Biz ihale ve münakasa kanununa göre hareket etmek mecburiyetindeyiz. Yarı her hangi bir yurddaş müracaat eder de yirmi beş kuruş üzerinden arsa isterse vermek mecburiyetinde kalırız. Bunun için meselenin tesbit edilmesi lâzımdır. Dedi.

Diğer üyeler de bay Muzaffer'in bu fikrini tasvip etmişler ve takririn evvelâ nizam encümenine gitmesini teklif etmişlerdir.

Nizam encümeni üyelerinden avukat bay Şükrü:

— Nizam encümeni hallâli müşkilât değildir. Nizam ve kanun yapmak salâhiyeti de kendisinde yoktur. Bu işin nizam encümeni ile alakası yoktur. Kurultay fiatların tenzili hakkındaki takriri diler kabul ve dilerse reddeder.

Bay Muzaffer de avukat bay Şükrü'nün fikrine iştirak etti. Fakat bay Reşad'ın verdiği izahat ile takririn mütalea suretinde nizam encümenine gitmesi beyan edildi. Bunun üzerine takririn nizam encümenine gidip gitmemesi keyfiyeti reye konmuş ve nizam encümenine gitmesi onaylanmıştır.

Bundan sonra 14 imzalı bir takrir verildi. Bu takrir, belediyenin (İş) Bankasına olan borcu hakkında idi. Takriri imzalayanlar taksitlerin 929 senesinde tesbit edildiği ve zaman belediyenin iki milyon liraya yakın bir varidatı olduğunu, halbuki bu varidatın busene yarıya indiği halde taksitlerin aynı miktarda muhafaza ettiğini ileri sürüyorlardı. Belediye başkanlığının bütçelerimizle görüşerek taksitlerin küçültülmek suretiyle on sene daha uzatılmasını temine çalışmak üzere Ankara'ya gitmesini teklif ediyorlardı takrir reye konu ve mütte-tikan kabul edildi. Başkan bu nokta etrafında izahat verdi ve bütçelerimizin İzmirin çok olan ihtiyaçlarını daima tasdik ve teslim ettiklerini ve bu noktada İzmir her halde bir kolaylık göstermek isteyeceklerini söyledi. Üyeler hep bir ağızdan: — Muvaffakiyet dileriz, dediler.

Üyelerden bay Galip esnafın çalışma saatları hakkında bir takrir verdi ve kasap, fırıncı, bakkal gibi esnaf dükkanlarında işliyenlerin bazen on iki saat çalıştıklarını söyleyerek bu saatların İstanbul belediyesinin yaptığı gibi muayyen bir şekle koyulması için kurultaya bir karar verilmesini diledi.

Bundan evvel aynı mealde bir takrir kurultaya reddedildiği için bay Galibin takriri onaylanmadı.

Meclis bu akşam bütçenin masraf kısmını müzakere etmek üzere bugün saat on altıda toplanmak üzere dağıldı.

Zabıtaya Hakaret

Çukurçeşme'de Hasan ağa sokağında İzmirli Ali oğlu Kâzım ziyadesiyle sarhoş olarak bağırıp çağırarakta olduğu görülerek karakola götürülmek istenmiştir. Akarabasından Halil kızı Samiye polislin vazifesine müdahale ve hakaret ettiğiinden yakalanmıştır.

Sarhoşluk yüzünden

Kuyumcular çarşısında 9 sayılı dükkanın üst katında yatan mehmet oğlu Ali sarhoşluk yüzünden yukarıdan düşmüş ve aşağıda duran bir sandalyanın ayağı boynuna batmıştır.

Yaralı hastahaneye kaldırılmıştır.

Osmanlıcadan Türkçeye karşılıklar kılavuzu No.26

1 — Öz Türkçe köklerden gelen sözlerin karşısına (T.Kö) beldeği (alâmeti) konmuştur. Bunların her biri hakkında sırası ile uzmanlarımızın (mutahassıs) yazılarını gazetelere vereceğiz.

2 — Yeni konan karşılıkların iyi ayırt edilmesi için, gereğine göre, Fransızca yazılmış, ayrıca örnekler de konulmuştur.

3 — Kökü Türkçe olan kelimelerin bugünkü işlenmiş ve kullanılan şekilleri alınmıştır. ASLI AK olan HAK, aslı UĞUM olan HUKUM, Türkçe ÇEK kökünden gelen ŞEKİL gibi.

Mahv — Yokolma
Mahvetmek — Bitirmek, kül etmek, yoketmek
Mahviyet — Silginlik, alçak gönüllülük
Mahvolmak — Bitmek, kül olmak

Örnek: O mahvolmuş bir adamdır - O bitmiş (küllolmuş) bir adamdır.

Mahz — Salt, son
Mahza — Yalnız, ancak
Mahzen — Kav
Mahzuf — Çıkarılmış, kaldırılmış

Mahzur — Çekinecek, sakınca - (Fr.) Inconvenient

Örnek: Bunda ne mahzur görüyorsunuz? - Bunda çekinecek ne görüyorsunuz? - Bunda ne sakınca görüyorsunuz?

Mahzuz olmak — Hazlanmak

Örnek — Pek mahzuz oldu - Pek hazlandı.

Maide — Sofra

Mail — Eğik

Örnek: Bu direk maildir - Bu direk eğiktir.

Maili inhidam (Müşrifi harab) — Yıkılmak üzere, yıkkın

Maişet — Geçim - (Fr.) Subsistance

Örnek: Maişeti güçlüğe uğramıştı - Geçimi güçlüğe uğramıştı.

Medarı maişet — Geçinecek

Maiyet — Süder - (Fr.) Suite

Maiyetinde — Yanında

Makabl — Önce, öncesi

Örnek: İşin makablini bilmiyordu - İşin öncesini bilmiyordu.

Makale — Betke - (Fr.) Article

Makamı memuriyet — Orun

Makarri hükümet, makarri idare, paytaht — Başşehir - (Fr.) Capitale

Makar, merkez — Başkent

Makarri vilâyet — İl başkendi

Merkezi kaza — İlçe başkendi

Nahiye merkezi — Kamun başkendi

Makbul (Bak: muteber)

Makbuz — Alıt - (Fr.) Reçu

Makbuzat — Giren (Banka terimi)

Maklûb — Çevirik, çevrilmiş

Maksad — Vargı, erge

Örnek: Maksadı para kazanmaeti - Ergesi para kazanmıştı.

Maksem — 1 - Bölce, 2 - Savak, maslak

Maksud (Bak: meram)

Makta — Kesit - (Fr.) Coupe

Maktu — Kesme

Maktu ücret — Kesenek

Makul — Usalır, beğenik

Örnek: Makul hareket etmedi - Usalır (beğenik) hareket etmedi.

Gayrimakul — Usalmaz

Örnek: Gayrimakul bir düşünce - Usalmaz bir düşünce

Makuliyet — Usalma

Örnek: Sözde ve işte makuliyetten dışarı çıkmamalı - Sözde ve işte uslanmadan dışarı çıkmamalı

Makul olmak — Usalmak

Makule — Türlü, takım, kategori (terim olarak)

Makûs — Ters

Örnek: Netice makûs çıktı - Sonuç ters çıktı.

Mal — Mal (T. Kö.)

Malâmal — Dopdolu

Malâyani — Boş söz

Malikâne — Yetil, malikâne

(T. Kö.) - (Fr.) Domaine

Malûl alil — İçcil - (Fr.) İnfirm

Malûl gaziler — İçcil savaşçılar - (Fr.) Invalides de guerre

Malûm — Övle, belli, bilinen

Malûm meçhul — Bilinen bilinmeyen

Malûmat — Bilgi (Er.) Connaissance

Malûmatfûrûş — Bilgiç - (Fr.) Pedant

Malûmatlı — Bilgin - (Fr.) Instruit

Malzeme — Gereç - (Fr.) Materiel

Maamafih, maazalik, maahaza — Bununla beraber, böyle ise de, böyle iken, şu var ki

Mamelek — Nesi varsa, varıyoğu

Örnek: Bütün mamelekene maarif işlerine bıraktı - Nesi varsa (varlığını yoğunu) kültür işlerine bıraktı.

Mamul — Yapık, yapığ

Örnek: Bu fabrikamın mamulâtı sağlamla ile tanınmıştır. Bu fabrikamın yapıkları sağlamlığı ile tanınmıştır.

Mamur — Bayındır

Mânâ — Anlam

Mânâsız — Yavan, boş, anlamsız

Manend — Gibi, benzeş

Manevi — Tinel - (Fr.) Immateriel

Örnek: Bu kitabı her okudugça yeni bir manevi haz duyarım - Bu kitabı her okudugça yeni bir tinel haz duyarım.

Mania, mania - Engel, önge

Menkabe — 1 - Destan, - (Bak: hikâye)

Mantık — Lojik (T. Kö) - (1) - (Fr.) Logique

Hakim, feylesof — Filozof - (Fr.) Philosophie

Felsefe — Filozofi - (Fr.) Philosophie

Filolog — Filolog - (Fr.) Philologie

Filoloji — Filoloji - (Fr.) Philologie

Hayatiyat — Biyoloji - (Fr.) Biologie

Atikiyat, ilmi asari atika — Arkeoloji (Fr.) Archeologie

Mebhasülbeşer — Antropoloji - (Fr.) Anthropologie

Grafoloji — Grafoloji - (Fr.) Graphologie

İlahiyat — Teoloji - (Fr.) Theologie

Telgraf — Telgraf (Fr.) Telegraphie

Fotolyji — Fotoloji (Fr.) Photologie

İlimi nücum — Astroloji (Fr.) Astrologie

Nekoloji — Nekroloji - (Fr.) Necrologie

Bakteriyoloji — Bakterioloji - (Fr.) Bacteriologie

İlmülârz — Jeoloji - (Fr.) Geologie

Jigantoloji — Jigantoloji - (Fr.) Gigantologie

Haloloji — Haloloji - (Fr.) Hallologie

İpoloji — İpoloji - (Fr.) Hipologie

Manzara, tablo — Görey - (Fr.) Tableau

Örnek: Sergide hiç bir güzel tablo yoktu - Sergide hiç bir güzel görey yoktu.

Manzara, nezaret — Görü - (Fr.) Vue

Örnek: Bu evin manzarasına (nezaretine) doyulmaz - Bu evni görüsüne doyulmaz.

Manzume — Dizge

Maraz — Hastalık

Marazı müstevli — Salgın - (Fr.) Epidemie

Marazı mühlhiki müstevli — Kıran - (Fr.) Epidemie mortelle

Ma'iz — Hasta

Mareke — Vuruşak, uruşak - (Fr.) Camb de babaile

(1) Bu söz ile altında gelen terimler için ayrıca yazılacaktır.

Marifet — Bilgi - (Fr.) Connaissance

Maruf — Tanınmış, angın

(Fr.) Connu

Maruz kalmak — Uğraşmak

Masal (mesel) — Masal (T. Kö.)

Masebek — Geçmiş - (Fr.) Precedent

Maske, nikap — Yüzlük

Maslahat — İş - (Fr.) Affaire

İcabı maslahat — İşin gereği

Örnek: Onun makamından kaldırılması icabı maslahat idi - Onun orunundan kaldırılması işin gereği idi.

Masraf — 1 - Harç 2 - Saypa

Sarfetmek — Saypamak, harcamak

Masru, sar'ali — Tutaraklı

Massetmek — Emmek

Masum, bigünah - Arı suçsuz

Masumiyet — Suçsuzluk, arılık

Masun - Dokunulmaz.

Masuniyet - Dokunulmazlık - (Fr.) Immunité

Örnek: Masuniyeti mesakin - Evlerin dokunulmazlığı.

Maşer (Bak: Cemaat) - Ömek

Maşrik - Doğu

Maşuka, maşuk - Sevgili

Matbaa — Baskı evi, basım evi

Matbaacı — Basan

Matbbacılık, tabaat — Bası

Matbu — Basma

Matbua — Basılı

Matbuat — Basın

Matem (Bak: Hüzn) Yaş

Matlab — Dilek - (Fr.) Demande

Matlub — 1 - Alacak - (Fr.) A recevoir 2 - İstek - (Fr.) But

Matmahı nazar — Gözdikeyi

(Fr.) Convoitise

Matuh — Bunak - (Fr.) Dement

Mavera — Aşırı, öte - (Fr.) L'au dela

Mavi — Mavi

Mayhoş — Eksimsi

Maye — Maya

Mayı — Suyuk - (Fr.) Liquide

Mazannei sū — Karalı - (Fr.) Suspect

Örnek: Polis mazannei sū erbabından olanları topluyor - Polis karahları topluyor

Mazbut — Derlitolu - (Fr.) Arrange cumme il faut

Mazeret (Bak: İtizar) - Özür

Mezhar, nail — Ermiş

Mazharı itibar olmak — Elüstü tutulmak

Mazhariyet, naihiyet — Ergi

Mazhar olmak, nail olmak — Ermek

Mazi — Geçmiş

Mazlûm, mağdur — Kıyık - (Fr.) Persecute

Mazmun — Anlam

Maznun — Sanık

Mazur — Özürlü

Mebde — Baş, başlantı, başlangıç

Mebhut olmak, behte uğramak — Şaşakalmak

Meblâğ, esmanî balığa — Tutar

... e mebnî — ... den ötürü

Örnek: Buna mebnidir ki - Bundan ötürüdür ki

Mebus — Saylav

Mebzul — Bol

Mebzuliyet — Bolluk

Mecal (Bak: Takat)

Mecburen (Bak: Cebr) - Zorun

(Fr.) Par contrainte forcement

Örnek: Bu işi gönül isteğiyle değil mecburen yaptım - Bu işi gönül isteğiyle değil zorun yaptım.

Mecburi (Bak: Cebr) — Yü

kümsel - (Fr.) Obligatoire

Örnek: Bu vazifeyi ne kadar vahim olursa olsun, ifa et-

mek mecburidir - Bu ödevi ne kadar ağır olursa olsun yerine getirmek yükümseldir.

Mecburiyet (Bak: Cebr) - Yü

küm, zor - (Fr.) Obligation

Mecbur olmak — Zorunu duymak, zoru altında kalmak, zorunda kalmak

Meccanen — Parasız, caba

(Fr.) Gratis, gratuitement

Meclis, heyet — Kurul - (Fr.) Assemblee, conseil

Örnek: Dil heyeti dün toplandı - Dil kurulu dün toplandı.

Meclûb — Tutkun

Meclûb olmak — Tutulmak

Meclûbiyet — Tutkunluk

Mecma — Yığınak

Örnek: O gün şehrin meydanı bir köylü yığınağı oldu - O gün şehrin meydanı bir köylü yığınağı oldu.

Mecmu — Top, tümel

Mecmua — Dergi

Mecnun — Çılgın, Deli

Mecra — Yatak, akağ

Mecruh — Yaralı

Mecur — Kiralık

Mecup — Sapık, sapıtkan, çalık

Meçhul — Bellisiz, belirsiz, bilinmedik, tanınmamamış, bilinmez - (Fr.) Inconnu

Örnek: 1 - İlim meçhulü arar - İlim bilinmediği arar.

2 - İzi meçhul kaldı - İzi belirsiz kaldı.

Meçhuliyet — Belirsizlik, bilinmezlik, tanınmamışlık

Medar (İstiatgâh anlamına) — Söyke

Medar (Terim) — Döngül

Medari maişet — Geçinecek

Meddî cezir — Yayın çekin

Medenî — Sosyal

Medfen — Kabir

Medfun — Gömük

Medh (eth) — Övgü - (Fr.) Dloge

Methal — Girit

Medhar — Yığla - (Fr.) Entrepot

Medhul — Ayıp, ayıplı

Medhuşü münhozim, muzmahil — Singin

Medid — Uzun, sürekli

Medine, belde — Site

Med'uv — Çağırık, çağrılı

Medyun — Borçlu, verecekli

Mefer, mahalli firar — Kaçıt

Mefharet (Bak: İftihar)

Mefhum — Ökleme, kavram

Mefkûre — Ülkü, ideyel (T. Kö.) - (Fr.) İdeal

Mefkûrevi kılmak — İdeyelleştirme

Mefkûrevi kılmak — İdeyelleştirmek

Meflûc — Kötürüm, inmeli

Mefkut — Yok, Yitik

Mefruş — Dörel

Mefruşat Döşeme

Mefsedet (Bak: Fesad)

Meftun — Tutkun

Meftun ve meshur olmak — Tansınmak (Fr.) Etre charme

Meftur — Bezgin, bıkkın

Mehabet, heybet — Aybat

Meharet — Uzluk (Fr.) Adresse

Mehaz — Kaynak

Mehcur — Ayır, uzak, uzak bırakılmış, atılmış

Mehuzat — Alınç, giren (banka terimi) - (Fr.) Fntree

Medfuat — Verinç, çıkan (Banka terimi) - (Fr.) Sortie

Mehd — Beşik

Meluf — Dürülü - (Fr.) Inc-lus, ci-joint

Mehih Aybar

Örnek: Mehhip bir as'ker - Aybar bir a ker

Mehtap — Ay aydınlı ay ışığı, baykır

Mekâri — Yüket, yük hayvanı

Meks — Eğlenme

TAÇLI DELİLER

Tarihî Tefrika
No. "36,"

Pol, kongreler yerine diplomatlar arasında bir güreş turnavasını tercih ediyordu

Rusya'da yerleşmiş eski bir itiyat vardı. İmparator, imparatoriçe veya prenslerden biri geçerken halk yüzünü toprağa sürece kadar yere eğilmeğe mecb

— Ben kızı görmek için geldim. Yakomo yerinden sıçradı. Ellerini birbirine kavuşturarak yüksek bir sesle bağırdı:

— Ne diyorsunuz? Sinyora..

— Lükresi görmek istiyorum diyorum.

— Bu nasıl olur!

— Bu nasıl olacak bas bayağı olur.

— Lâkin ben kendisini nasıl uyandırabilirim.

— Sana Lükresi uyandır diyen yok... Uyanmasını da istemem. Yalnız odasına girmek isterim.

— Uyrken mi?

— Evet..

— Peki amma. Ya uyanırsa..

Uyanıp ta sizi odasında görürse hiç koşkusuz sizi öldürür. Lükres dişi bir kaplan gibi canavar bir kadındır.

— Yakomo!.. Sen sözlerime boyun eğmek yerinde iken bana karşı gelecek sözler söylüyorsun? Demek ki bundan sonra sana inanmam. Evvelce bana ve benim her sözüme boyun eğeceğinize, canınızı vereceğinize İncil üzere yemin etmişsiniz. Bu yeminden nasıl dönüyorsunuz.

— Emredin Sinyora.. Uğrunuzda can vereyim.

— Uğrumda can vereceğimi söylüyorsunuz. Lâkin Lükresin odasına götürmeği istemiyorsunuz öyle mi? Dinlel Yakomo sen bir gün İspanyadan buraya gelmiştin. Öldürmeğe yemin etmiş bir adamın ellerini güdüydün değil mi?

Sihirbaz kadını büyük bir korku içinde dinliyen Yakomo titreye titreye dedi ki:

— Evet doğrudur.. Bu adam benim hayatımı zehirlemişti. O günlerde İspanyada Yativa şehrinde bir karım vardı. Karım beni sevdiği gibi ben de ona çılgınca tapıyordum. Bu adam karımı aldı. Kalbimin acısından deli olacaktım. Karımı şehir içinde, dağ başında 8 gün aradım. Bir gece ansızın eve döndü. Lâkin o kadar zayıflamış, benzi o kadar sararmış, solmuştu ki acıdımdan kendisine hiç bir şey sormak kuvvetini kendimde bulmadım. Sırası gelince o bana başından geçenleri anlattı. Adam cebren karımın namusunu kirletmiş. İstediklerini ondan aldıktan sonra onu salıvermiş. Karım bu acı macerayı anlattıktan sonra gözümün önünde bir hançer çıkararak kendisine sapladı ve canına kıydı. Ben de onu kararımdan vazgeçirmedim. Çünkü o kendisini öldürmemiş olsaydı ben onu öldürecektim. Yalnız karımın ölüsü üzerine bu alçak adamdan intikam almayı yemin ettim. Adım adım arkasını kovaladım. Romaya geldi. Kardinal oldu. Sonra da Papalık sandalyasında oturdu. Bu sandalyaya geçince o kadar kuvvetli oldu ki kendisine yaklaşmak ümidi bile güçleşmişti. Tam bu sırada Romada sizinle karşılaştım Sinyora... Elbiseniz çok sade idi. Lâkin Yativada arasında süslü arabada gördüğüm kadın olduğunuzu tanımakta geç kalmadım.

— Eyi anlatıyorsunuz Yakomo! O zaman boynunuz büküldü. Sizi avutmıya çalışmıştım. Parasız olduğunuz günlerde para verdim, yardımınıza koştum. Size verdiğim yardım sözlerini yerine getirdiğimi umuyorum.

— Bunların hepsi doğru Sinyora.. Bana hem yardımda bulundunuz. hem de elimde kal-

mış olan biricik varlığımı kurtardınız. Yativa'dan Romaya gelirken sevgili kızım Ninamı da beraber getirmiştim. Bu kızcağız o kadar güzel idi ki yüzüne bakar anasının ölümünü unutturdum.

— Devam et Yakomo! Olup bitenlerin hiç birini unutmamışsınız.

— Eyi hatırlamıyorum. Romaya geleli hayli seneler olmuştu. Sizin sözünüz üzerine ve sizin yardımınızla güzel manzaralı sarayda vazife aldım. Ooof... Nina on dört çağında idi. Yine bir gece gelip beni buldunuz. Küçük bir ev tutup Ninayı orada oturtmaklaştım. Söylediniz. Öyle yaptım. Ninaya hizmetçi kız buldum. O ancak geceleri sokağa çıkabiliyor. Gözleri evde kalıyordu. O gece siz evladımı, biricik kızımı kurtardınız. Çok eyi hatırlıyorum. Papamın oğlu Sezar Borjiya bir gün Ninayı görmüş çok beğenmişti. Babası karımı cebren kirlettiği gibi oğlu da kızımın namusunu zorla parçalamak istiyordu. Tanrı sizi önüme çıkardı. O gece gelip beni buldunuz, birlikte kalkıp Ninanın oturduğu evin yanına gitmiştik. Siz bana hiç bir şey açmamıştınız. Yalnız bir yıkıklığın arkasında gizlenmiş evi gözliydük. Ben bunlardan bir şey anlamıyordum. Birdenbire ortaya on iki kişi çıkmış ve hepsi de Ninanın evine girmişlerdi. Ben kızgınlığımdan çıldırışmış gibi idim. Bu heriflerin üzerine atılmak, eve girmelerine engel olmak istedim. O sırada Ninacığım zavallı Ninacığım diye haykıryordum. Siz:

— Sus! Nina korkusuz bir yerdedir.

Diyerek beni yatıştırmaya çalıştınız. Söyledikleriniz de doğru idi. Siz her nasılsa bu adamların düşüncelerini önceden haber almış ve bana söylemeden hemen evladımı alıp başka bir yere kaçırmıştınız. Adamlar aradıkları avı yerinde bulamayınca söverek, sayarak tekrar önümüzden geçmişler.. Uzaklaşmışlardı. İşte Sinyora o gecedanberi Borjiyalara karşı intikamım ve düşmanlığım kuvvet bulmuş ise aynı gecedan size ölünceye kadar bağlı kalmayı yemin etmiştim.

— Çok güzel bu yemininizi anlamı istediğimi kabul mu? Yoksa geri çevirmeyi mi? emrediyor.

— Ben sizden hiç bir şey esirgemem. Hatta dediğim gibi canımı bile esirgemem. Korkum sizin bir fe âkete uğramamaklığınızdır.

— Benim için mi?.. Ooof, anlamıyormusun?.. Yakomo!.. Sen intikam almak istemiyormusun?

— Ben dünyada ancak bunun için yaşıyorum. İntikam âteşiyle kalbim yanıp tutuşuyor.

— Öyle ise benim de intikama susamış olduğumu gözlerimden okuyabilirsin. Kalbimin ne kadar yaralı olduğunu anlamıyormusun? İntikam saati çalmıştır. Bunu artık kavramaklığın gerektir.

İhtiyar kadın bu sözleri söylerken kızgınlıkla damarları gerilmiş, yüzünün buruşuklukları kaybolmuş, âdetâ gençlik çağına dönmüştü.

— Sonu var —

Esnaf eğlentileri

Her sınıfın bir yiğitbaşısı vardır.. Sohbetlerdeki yârân başı gibi..

Esnaf deyince belli başlı sanat erbabını hastediyorum. Anadolu'da hepsine birden, esnaf, dedikleri için halkın ifadesini bozmamak istedim.

Bunlar: demirci, berber, terzi, kunduracı, bahçevan ve rencperdir. Bunlardan dışarıyı yoktur. Olsada bunlar kadar sayılı olamazlar, hattâ bunların içinde demirci, bahçevan ve rencper en öndeleridir. Bunların her birinin ayrı ayrı piriferi, üstadları vardır, üzerlerine bir çok efsaneler yaratmışlardır. [*] Şu saydığım "Esnaf," in çeşit bahanelerle türlü eğlentileri olur.

1 — Çiraklıktan kalfalığa, kalfalıktan ustahığa ve başlı başına dükkân açmaya, iş görmeğe geçer. Geçmek zamanı gelenlerin icazetini vermek için toplantılarda.

— Yazın ya Hidrelles zamanı, yahut herhangi bir cuma günü.

3 — Kışın sık sık ve hemen her cuma gecesi.

Her sınıfın bir "Yiğit başısı," vardır, nasıl sohbetlerde "Yârân başı," varsa.. Fakat sohbetlerdeki "Yârân aası," esnafın "Yiğit başı," sindan doğmuştur. Bunların birer de el ulağı [2] bulunur ki buna "Çavuş," derler.

"İcavet Alma," tolantılarında çiraklıktan kalfalığa, kalfalıktan ustahığa geçecek olan; mensup olduğu sınıfın bütün ustalarına ziyafet vermiye mecburdur. Gününü, yerini "Yiğit başı," seçer. El olakları çavuşla esnafa haber dağıtır. Bu toplantı: eğlenceden ziyade bir merasimdir. Yemekler yenilir, dualar, nasihatlar olur. Hiyle yapılmıyacağına, namus doğruluk güdeceğine esnafın türsesine riayet edeceğine yemin ettiler, ve namzet toplanan ustaların önünde diz çöküp bir elini göğsüne koyarak el öper.

Hayırlı, uğurlu işler dileyen ustalar bu merasimden sonra dağılırlar. Yeni usta açtığı dükkânın anahtarını "yiğitbaşısı," ya verir. Kapağı ilk defe o açar, örsle ilk çekici o vurur, ineği o saplar, bir kundura derisini o keser, bahçeye çapayı o atar, pulluğa, sabana o yapıyor. Artık bunda sonra yeni iş sahibi esnaf arasına geçer.

Yazın hidrellez günleri herkes gibi esnaf cemiyetleri de toplu toplu bulundukları şehrin gönül alıcı kirlarına çıkarlar, çömleklerde etler pişirirler, yemekler bu mesirede yapılır, çalgıları olur, eğlenirler. Bunu anlatmaya hiç lüzum yoktur, zira bu âdet hâlâ devam eder ve edecektir.. Yalnız eskiden harafeye kapılan kadınlar ve erkekler gittikleri mesirede bir akar suya dileklerini bildiren yazılarla dolu kağıtları atıp hayz arkasına bakmadan evine döndükleri itikadı hüküm sürermiş. Hidrelles gününü kutsal sayan; o günün bulutsuz geçeceğine itikadı vardır, ve oğün Hızır geziyor diye kapısına gelen, önüne çıkan dervişlerei fukaraya sadaka verirler. Güya bereket olsun ve "Hızır bereket ço-mağını atsin," diye !..

Bana ihtiyar bir kişi anlattı.

Çok görmüş, çok gezmiş bir kimse idi:

— Kışın; eskiden; her çeşit esnafın kendine göre toplantısı eylentisi olur, yârân kururlar. Lâkin bizim yaranlarımız başka yâranlara benzemez. Her işimiz her oyunumuz göz açıklığını ister. Aramızda bön varsa Mat-tılan maskara ederiz, "Altı," 1 derler bir oynunumuz vardır [3] içimizden birkaç kişi ayrılır, o gece gizlice kuracakları sohbeti içkili eyleneyi bastırmak tutturmak, cezalandırmak için esnaf kahvelerinden birisine aldıkları eti asarlar, çavuş bunu haber verir, rakı, içki eskiden yasaktı. Bunu haber aldık mı aldık. Şimdi; o gecenin leylisinde (4) hepimiz birer gömleğe çıkarız sokağa.. Kar, buz tanımayız. Kimse ses çıkarmaz buna biz "Samut," (5) oyunu da deriz. Önde bir ebemiz olur. İçimizden "altı," 1 yapan arkadaşların toplandıkları evi keşfeden varsa doğru oraya.. Evi basarız, sofraları dağıtırız, hepsini de beraber ahp haydi yine sokağa.. Buz tutmuş havuzlara mı dalmayız, karın fırtınasının içinde mi gezmeyiz. Hiç birimizin de hasta olduğunu ben görmedim o zaman alışırdık oğlum böyle zorlara, sitma bilmezdik, şimdi hastalıkların çeşitlerini bilmezdik, Her ne ise bunlar geçti.. Şimdi mekteplerde gençler daha sıkı alıştırılıyor, ne yalan söyleyim biraz evvel, can işini kol saldımına almıştık, şimdi görüyorum da göğsüm vallahi kabarıyor, sağlam olacak çocuklar vesselâm.

Sonra bizim bizim bir de kale oyunumuz vardı. Esnafın üç delikanlısı öne gelir; birisi altında, birisi üstünde, öbürsü daha üstünde ağır ağır düşmeden dönerlerdi. O zaman; ne yapacakmış; böyle sağlamlaştırarak kendilerimizi.. Hükümetten medet mi vardı yavrum!!

Bu ihtiyar bana daha neler anlatmadı. Bilhassa esnaf toplantılarının ahlâk, sıhhat ve dikkat üzerine kurulu olduğunu bildiren âdetlerini oyunlarını dinlerken bu iptidai ve fakat pratik terbiyelerin çok ehemmiyetli olduğunu öğrendim.

İzmir İkinci İcra Memurluğundan:

İsmail Hakkı ile Emine ve Cemile müşterek evin kabili taksim olmadığından şuyunun izalesine ve satılmasına karar verilen tapunun 55 numara ve 735 adada Karantina'da Medidiye so. 8 numaralı ev 2400 lira kıymeti muhimmene olup tarihi ilândan itibaren 30 gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır.

Talip olanların kıymeti muhimmene yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesi veya milli bankanın teminat mektubu vermeleri ve arttırma 30-5-935 tarihine müsadif perşembe günü saat 11 de dairedede icra olunacaktır. Müşterilere ait 935 — 933 numaralı dosya izahatı lâzime dahi verilir. Talipler bu hususun daireye talik olunan açık arttırma şartnamesini 15-5-935 tarihinden itibaren okuyabilir hakları tapu sicile sabit olmayan ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadarların ve irtifak hak sahiplerinin bu haklarını ve bu hususla faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerine yirmi gün içinde icra dairesine bildirmeleri aksi

Bu toplantılarında: "Çalın kararı," oyunu; Söz söylemek uğrunda büyük bir temrindir: Birisi yere yatıyor, tabanını kaldırıyor ve bu esnaf toplantısının arkadaşları birer birer o topuk üzerinde tecrübeye davet olunuyor. Yumruğunu yatanın topuğuna vurarak:

— Bir turp, iki turp, üç turp.. Yüze kadar sayıyor, eğer şaşırırsa elebaşı "çalın kararı," sıra buna geldi. Diyor de şaşırmanın cezasını işli bir tavanın karası yüzüne bulatırılmak suretiyle şaşırarak çekiyor.

Bu toplantının elbet bir ziyafeti var, fakat yemek sofrasında da dikkati çeken neler oluyor, Kasten keçi bokundan tatlı hoşaf lar yapıyorlar. Ki-reç ve pamuk ile dondurulmuş şekerli sütlü sütlâcları öne sürüyorlar. çok ihtimamla yapılan bu yemekleri bilen yemeyip, çekilerek kis kis güliyor.

— Kireç zorundan öksürüp ta buğazından pamuk atan ne halaçlar gördüm oğlum.. Deyen bu sanatkar ihtiyar hâlâ ak sakalını oynatarak bol bol kahlkahalar attı, bana da attırdı.

[1] Halk adetleri serisinden sonra yazmağa başlayacağım "Halk şarkıları," ve "Halk efsaneleri, masalları," var. Bunlar üzerinde araştırmalar yapıyorum ve bu yazı da geçen san'at efsanelerini orada yazacağım. Ne olur sevgili okuyucularım bana her iki yazım için yardımda bulunsalar, şarkılar gönderecek, efsaneler yazacak okuyucularına ben şimdiden bol bol teşekkür ederdim.

[2] El ulağı — Her yere koşan, haber yetiştiren iş gören, elin ulaşmadığı yerlere ulaşan demektir. Bana kalırsa "alet," in mânasını bu suret almalyız.

[3] Bu oyun evvelce yazdığım "sohbet âlemlerinde," de hüküm yürüttür.

[4] Tabiri muhafaza ederek aynen naklediyorum.

[5] Samut, Samit'ir. türkçeleşmesidir, hangi Anadolu'luya sorsanız bu kelimenin susmak, sessiz olmak mânasına geldiğini bilir.

TOKDİL

halde hakları tapu sicilele sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve tayin edilen zamanda arttırma bedeli gayri menkulün yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde en son arttırmanın taahhüdü baki kalmak üzere arttırmanın onbeş gün daha temdit edilmek suretiyle 15-6-935 tarihine müsadif cumartesi günü saa 11 de gayri menkulü en çok arttırana ihale edilecektir.

Satış peşin para iledir. Mal bedeli alınmadan teslim edilemez mal bedeli verilmez ise ihale kararı feshedilir ve kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse arzetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona ihale edilir oda razi olmaz veya bulunmazsa icra dairesince hemen onbeş gün müddetle arttırmıya çıkarılır. Bu arttırmayı alâkadarlara tebliğe hacet olmayıp yalnız ilânla iktifa olunarak en çok arttırana ihale edilerek her iki halde birinci ihale edilen kimse iki ihale arasındaki farktan ve diğer zararlarından mes'ul olduğu ve tapu harcı ve yüzde iki buçuk dellâliyenin müşteriyeye ait olduğu ilân olunur. 1228 (581)

Borsa Haberleri

Dün Borsada Yapılan Satışlar Üzüm

Çu.	Alıcı	Fiat
310	Alyoti bi.	11 50 13 25
177	M J Taranto	10 75 14 12
111,5	Koo ittiha	11 50 13 25
48	J Taranto M	9 50 11 25
47	H Z Ahmet	10 50 11 50
31	K A Kâzım	11 50 12
23	S Remzi	12 12 50
21	L Recioy	12 75 13 12
21	S Süleymano	11 11
17	S Riza Halef	11 50 12
8	M Sait	13 75 13 75
4	Şınlak Z bi.	15 15

818,5 Yekün

Zahire Borsası

Çu.	Cinsi	Fiat
537	Buğday	3 50 4 62
105	Arpa	3 60 3 60
50	Kepek	2 25 2 25

Para Piyasası

28—4—1935

Mark	Alış	Satış
İsterlin	50 20	50 70
Fr. Frangi	603	608
Dolar	8 28	8 30
Belga	80 45	79 75
İtalyan lreti	21 12	21 50
İsviçre Fran.	10 37	10 42
Florin	40 62	40 87
Kr.Çekoslov	84 87	85
Avustr.Şilini	5 24	5 27
	23 50	24

Son gelen Yazlık modeller

Bayanlar günlerden beri beklediğiniz yazlık son modeller geldi. Aşağıda adları yazılı bulunan:

Grand Rövü de Mod
Rövü Pariziyen
Sezon Pariziyen
La Pariziyen
Aktüel
Votr Gu
Tayör ve Mante
Çamaşır modeli
Şapka modeli
Son gelen yazlık modeller
Modelleri Saman iskelesinde

ABAJOLI

Ticarethanesinde bulabilirsiniz.
29—2—5 ()

İzmir 1 inci İcra Memurluğundan:

Ali efendinin Gülzade hanına ipotek bedelinden borcundan dolayı İzmirde Fatih mahallesinde Mahmut ağa sokağında kâin 51 vergi ve 35 numaralı tahtanı bir oda ve bir helâ ve fevkanı yalnız bir odayı havi bir bap hanenin mülkiyeti açık arttırma suretiyle ve birinci arttırması 1/6/935

tarihine müsadif Cumartesi günü saat 11 de yapılmak üzere satılığa konuldu. Bu arttırmada satış bedeli tahmin olunan kıymetin yüzde 75 ini bulursa en çok arttırana ihale yapılacak aksi takdirde en çok arttırmanın taahhüdü baki kalmak şartile satış 15 gün daha uzatılarak ikinci arttırması 17/6/935 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 11 de yapılacaktır. Borcun ödenmesi tarihi 2280 numaralı kanunun meriyete girdiği tarihten sonra müsadif olması hasebile ikinci arttırmada satış bedeli ne olursa olsun kıymete bakılmıyarak en çok arttırana ihalesi yapılacaktır. İşbu gayri menkul üzerinden herhangi bir mükellefin hak talebinde bulunanlar yedelerindeki resmi vesaiiki ile birlikte 20 gün zarfında birinci icraya müracaatları lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu siciline malûm olmadıkça paylaşmadan hariç kalırlar. Müşteriden ayrıca yüzde iki buçuk dellâliye ister, satış peşin para iledir. Şartname 20/5/935 tarihinden itibaren herkeşe açık bulundurulacaktır. Taliplerin % yedi buçuk teminat akçesi ve bank itibar mektubu ve 934/2665 dosya numarasiile birinci icraya müracaatları ilân olunur. 1223 (579)

ULTRAMAR
RADYOLARI

Çok Hassas
Dünyanın en iyi
Radyolarından
Biridir

TÜRKİYE
UMUM
ACENTASI
İZMİR, Saman İşkesi No 26

EDİSON Müessesesi
AFİF ŞEŞBEŞ
TELEFON
2517

Karahisar Maden Suyu

Böbrek, karaciğer rahatsızlıkları-
na, hazımsızlığa karşı en iyi ve
şifalı maden suyudur
**Her yemekte bir iki
Bardak içiniz**

Tilkilik Yeni İzmir eczanesi Telefon : 2067

Üşümekten mütevellit ızdıraplara karşı
En serî Tesir, en kat'î Netice

Grip, nezle ve soğuk
algınlıklarında
bilhassa müessirdir

GRI

Baş ve diş
ağrılarına sür'atle
dindirir

GRI PIN

Romatizmalara
ehemmiyetle tavsiye
edilmektedir.

Kırıkhğı giderir,
bel ve adeste
ağrılarına keser

PIN

Bütün eczanelerde bulunur. Fiyatı 7,5 kuruştur

BU BÜYÜK YILDIZIN EKSİKSİZ CİLDİNE DİKKATLE BAKINIZ

Sizde bu cazibeye malik olmak isterseniz
KREM PERTEV kullanınız.

Daima Sabit Daima Tabii

Juvantin Saç Boyaları

İNGİLİZ KANZUK eczanesi laboratuvarlarında hazırlanan Ju-
vantin saç boyaları muzır ve zehirli maddelerden tamamen ari
olup saçlara tabii renklerini bahşeder.

Juvantin saç boyalarını kumral ve siyah olarak iki tabii renk
üzerine tertip edilmiştir. Gayet tabii ve sabit olarak temin edi-
len renk yıkanmak, terlemek hatta denize girmek suretiyle de
çıkamaz. En ciddi ve emniyetli markadır.

Eczanelerde ve itiyat mağazalarında arayınız.

Paris Panayırını
Ziyaret Ediniz..
18 Mayıs 1935 ten 3 Haziran
1935 e kadar

Fransız general konsolosluğuna yahut İzmir Fransız ticaret
odasına müracaat edilmelidir...

(385)

İnşaatınız için atırdığınız ihtiyaçlarınızı pek ucuz fiyatlarla
temin etmek isterseniz Halim ağa karşısında

Kavalalı Hasan Nuri

ticarethanesine müracaat ediniz

ÇİMENTO

Çubuk demir ve her nevi çiçekli
Çırtı ve levazımı sıhhiyeden lâvhalar ve bunların
teferrüatı envay banyolar ve termosfonlar ve her cins
musluklar ve kanalizasyon için demir dökme borular
ve İngiliz künkleri ve bunların teferrüatı vesaire...

Fiyatlar rekabet kabul etmez

Yerli Çimentolar, Bütün Markalar

En Müsait Şeraitle

Mağazamızda Satılır h 3

İzmir Emrazı sariye hastanesi
Baştababetinden:

Hastanemiz için 1000 kilo sadeyağı açık eksiltme ile satın
alınacaktır. İstekliler şeraiti görmek üzere hergün ve kat'i ihale
günü olan 18 Mayıs 935 Pazartesi günü saat 11 de Tepecikte
Emrazı sariye hastanesine müracaatları. 29-4-9-14 1216 (578)

Yurdumuzun en güzel
tırş bıçağı

KIRMIZI AY

Tırş bıçağıdır.
Cildinin sıhhatını seven-
ler başka bıçak kullanma-
lıdır. Denemesi parasızdır.
Umumi deposu : Kuzuoğlu
çarşısı **Antalyalı Sait**
mağazası Numara 29

Göz Hekimi
Mitat Orel

Adres - Beyler Numan
Zade sokağı Ahenk mat-
baası yanında.

Numara: 23
Telefon: 3434
12-26 (229)

Yety EXTRA

Bıçakları Eşsizdir
Türkiye için deposu :
M. Ve R Akbelen
ŞERİDÇİLER No. 1
(1164) 38 - 78 (H 3)

Kiralık
Apartu an

Cumhuriyet meydanında bi-
rinci ve ikinci kordona nazır
Akdeniz apartmanı kiralıktır.
Dört dairesi olan bu apartma-
nın her dairesinde beşer
oda banyo mutbaki su hava
gazı ve elektrik tesisatı mev-
cuttur. Zemin katında mevcut
iki büyük mağaza da kiralıktır.
Talipler Bakır bedestanında
beş numaraya müracaat edebi-
lirler. Apartman her vakit ge-
zilebilir. 28, 29, 30 (575)

Doktor
A. Rıza Ünlen

Kestelli caddesi No. 62
Doktor Ali Rıza Ünlen
DOĞUM VE CERRAHI
KADIN HASTALIKLARI
MUTEHASSISI
Telefon : 2987

İşçi aranıyor

Tarsusta Çukurova bez fab-
rikası tezgâhlarında çalışmak
üzere 50 kadar işçiye ihtiyaç
vardır.

1 - Dokuma tezgâhlarında
çalışmış ve işe vakıf olmalıdır.
2 - Makinalarımız son sis-
tem olduğu için iyi bir surette
çalışan bir ameleye fazla ka-
zanç temin eder. Fazla tafsi-
lât ve şeraiti görmek ve
kayıd için 28 Nisan 935 tari-
hinden itibaren İzmirde Kara
Osman oğlu hanında iplikçi
Rabeko Politiye müracaat edil-
mesi ilân olunur.

1-6 (56)

İzmir İkinci Hukuk Mahke-
mesinden :

İzmirde oturan Gülfidan
Kadriye tarafından kocası bah-
riye yüzbaşlığından müteakıt
İsmail aleyhine açtığı talâkın
sübutu davasının tebliğatına ika-
metgâhi meçhul olması sebebi
ile ilâmen icra edildiği halde
muayyen günde gelmediğinden
bittalep aleyhinde gıyap kararı
ittihaz ve karar sureti mah-
keme divanhanesine asılarak
tahkikatı 13-5-935 pazartesi
gününe bırakılmış olduğundan
İsmailin mezkûr günde saat on
raddelerinde asaleten veya ve-
kâleten tahkikatta hazır bu-
lunması aksi halde tahkikat ve
mahkeme celselerine kabul
edilmiyeceği H. U. M. kanu-
nunun tebliğatı fashna tevfiikan
tebliğ makamına kaim olmak
üzere keyfiyet ilân olunur.

1224 (580)

Doktor
Fahri Işık

İzmir Memleket Hastanesi
Röntgen müteahhasısı
Her Nevî RONTGEN
Muayeneleri

Ve Elektrik Tedeavileri
Yürüyemiyen ve bilhassa
RAŞİTİK çocuklara Ultra-
Viole tatbik ve Röntgen
ile KEL tedavileri yapılır.
İkinci Beyler sokak fırın
karşısı No. 25
Telefon: 2542
H 3. 1-13 (218)

İzmir Belediyesi'nden:

1- 2778.48 lira bedeli mu-
hammenli Hasanoca mahallesi
Mimar Kemal sokağında 15-ci
adana 463.08 metre murab-
bandaki 4,5-6-1 sayılı arsası-
nın satışı belediye başkâtıp-
lığindeki şartnamesi veçhile
14-5-935 Salı günü saat 16 da
açık arttırma ile ihale edile-
cektir. İştirak için 209 lira
muvakkat teminatla söylenen
gün ve saata kadar komisyona
gelinir.

2- 211.40 lira bedeli mu-
hammenli küçük elektrik leva-
zımı ahlınması işi belediye baş-
kâtibliğindeki şartname ve lis-
tesi veçhile 14-5-935 Salı gü-
nü saat 16 da açık eksiltme
ile ihale edilecektir. İştirak
için 16 lira muvakkat teminat-
la söylenen gün ve saata ka-
dar komisyona gelinir.

29-5-9-13 1231 (582)

Fratelli Sperco Vapur Acentesi

ROYALE NEERLANDAIS
KUMPANYASI
ULYSSES vapuru 13 nisan-
da (doğru) Malta, Anvers, Rot-
terdam, Amsterdam ve Ham-
burg limanları için yük ala-
caktır.

HERMES vapuru 16 nisan-
da limanımıza gelip yükünü boşalt-
tıktan sonra Burgas, Varna ve
Köstence limanları için yük
alacaktır.

STELLA vapuru 21 nisan-
da gelip bir mayısta Anvers, Rot-
terdam, Amsterdam ve Ham-
burg limanları için yük ala-
caktır.

HERMES vapuru 4 mayısta
gelip 9 mayısta Anvers, Rot-
terdam, Amsterdam ve Ham-
burg limanları için yük ala-
caktır.

SVENSKA ORIENT LINIEN

ERIAN vapuru 2 mayısta
Rotterdam, Hamburg, Copen-
hage, Gdynia, Dantzig, Gote-
burg, Oslo ve İskandinavya
limanlarına hareket edecektir.

SAMLAND vapuru 14 nisan-
da Rotterdam, Hamburg, Kopen-
hage, Dantzig, Gdynia, Gote-
burg, Oslo ve İskandinavya
limanları için yük alacaktır.

NATIONAL STEAM NAVIGA-
TION Co. OF GRECE
İzmir - Newyork arasında
ayda bir muntazam sefer

RINOS vapuru 30 nisan-
da (Doğru) Newyork için yük
alacaktır.

SERVICE MARİTİM ROUMAIN
Garbi Akdeniz için ayda
bir muntaz am sefer.

PELES vapuru 26 mayısta
gelip 27 mayısta Malta, Bar-
selon, Marsilya ve Cezaire
hareket edecektir.

ALBA JULYA vapuru 1
mayısta gelip 2 mayısta Malta,
Cenova Marsilya, Barselon ve
Cezaire hareket edecektir.
İlandaki hareket tarihlerinde
ki değişikliklerden acenta mes-
uliyet kabul etmez.

Fazla tafsilât için ikinci kor-
donda Tahmil Tahliye şirketi
binası arkasında FRATELLI
SPERCO vapur acenteliğine
müracaat edilmesi rica olunur.
Telefon: 2004-2050

N. V. W. F. H. Van Der Zee & Co.

DEUTSCH ELEVANTE LINIE
SAMOS vapuru 29 Nisan-
da bekleniyor, 2 Mayıs-
a kadar Anvers, Rotterdam, Hamburg
ve Bremen için yük alacaktır.

ALIMNIA vapuru 8 Mayısta
bekleniyor Anvers ve Ham-
burgtan yük çıkaracaktır.

ARMENT H. SCHULDT
HAMBURG

NORBURG vapur halen li-
manımızda olup Anvers, Rot-
terdam ve Hamburg limanla-
rına yük almaktadır.

HANSBURG vapuru 2 Ma-
yısta bekleniyor. Hamburg ve
Anvers için yük çıkaracaktır.

SERVICE DIRECT DNUBIEN
Tuna hattı

BUDAPEST motörü 28 ni-
sanda bekleniyor. Budapeşte
için yük alacaktır.

ATID motörü 12 mayısta
bekleniyor. Budapeşte, Bratis-
lava ve Viyanaya yük alacaktır.

THE EXPORT STAEMRHIP
CORPORATION

EXCELSIOR vapuru 3 ma-
yıs-
a doğru bekleniyor. Newyork
limanı için yük alacaktır.

EXMINISTR vapuru 15 ma-
yıs-
a doğru bekleniyor. Newyork
limanı için yük alacaktır.

Vurut tarihleri ve vapurların
isimleri üzerine mesuliyet ka-
bul edilmez.

N. V. W. F. Hanri Van Der
Zee & Co.

Birinci Kordon Telefon No.
2007 - 2008

Muayenehane Nakli

Doktor

Kemal Sakir

Memleket hastanesi
Dahiliye Mütchassısı
Muayenehanesini 2 nci Bey-
ler sokağında 65 numaraya
nakletmiştir. Tel. 3956

Evi Ka: antina tramvay cad-
desi No. 596 Tel. 2545

Oliver Ve Şü. LIMITET

Vapur Acentesi

CENDELİ HAN BİRİNCİ
KORDON TEL. 2443

DHE ELLERMAN LINES LTD.

RUNO vapuru nisan sonunda
Londra, Hul ve Anversen ge-
lip tahliye de bulunacak ve
aynı zamanda Londra ve Hull
için yük alacaktır.

ALGERIAN vapuru mayıs
başlangıcında Liverpool ve
Svansea'dan beklenmektedir.

DEUTSCHE LEVANTE Line

ANGORA vapuru 25 nisan-
da Hamburg, Bremen ve An-

DENİZYOLLARI İŞLETMESİNİN Günlühal Vapuru

Bandırmadan

28 Nisan 1935 Pazar
30 " " Salı

Saat tam (23) de İstanbul-
Bandırmadan kalkar.

Fazla tafsilât için İstas-
yonlardan ve İzmir acen-
teliginden malûmat alınır.

versten beklenmektedir.

NOT: Vürut tarihleri ve
vapurların isimleri üzerine mesu-
liyet kabul edilmez.

Ademi iktidar

V E Vakitsiz ihtiyarlık

HORMOBİN

Hormobin tabletleri: Erkeklerde
vakitsiz ih-

tiyarlığın önüne geçer. Sinirleri kuvvetlendirir. Bel gevşek-
liğini tedavi eder. Tafsilât için İstanbul "Galata posta
kutusu 1255 müracaat "

Her eczanede bulunur. Fıatı 150 kuruştur.

Yaşamak neşesini iade eder.

21 - 40 (376)

Jmum Deposu

Sulu han Civarında (Hüseyin Hüsnü Odemiş)
Ticarethanesisidir.

Yaşasın Nasirol Kemal Nasır İlâcı

Eczacı Kemal Aktaş mustahzaratından (Nasirol Kemal) na-
sırı 3 günde yok ediyor. Benim gibi rahat iskaripin giyecek
yaşasın eczacı Kemal Aktaş, yaşasın Hilâl eczanesi diyeceksiniz.

TAZE TEMİZ UCUZ

ILAÇ

HER TÜRLÜ TUVALET ÇEŞİTLERİ

Hamai Nüzhet

Sıhhat Eczanesi

Başdurak Büyük Salepçioğlu hanı karşısında

Anneler çocuklarınız için ilk mamaya

LÂKTİN

İle başlayınız.

Çocuk hastalıkları mütchassısı Dr. Bay Ali
Vahit tarafından sureti hususiyede hazırlanan

Lâktin

Çocukta hazımsızlık,
sancı, ishal ve kusmalar
varsa onları giderir.
Kemikleri kuvvetlendirir. Elleri sıkıştırır.
Aileyi inek sütü derdinden kurtarır.

Umumi Depo :

LUTFİ KROM

ECZA DEPOSU

Kırıklık, baş ağrısı

ve bilhassa

SİTMAYI

karşılama için

Lutfi kinin

Komprimelerini

alınız.

MARKA

ve

AMBALAJA

Dikkat

ŞEN OLMAK GENÇ KALMAK

Kuvvetli bulunmak

Kina Lutfi

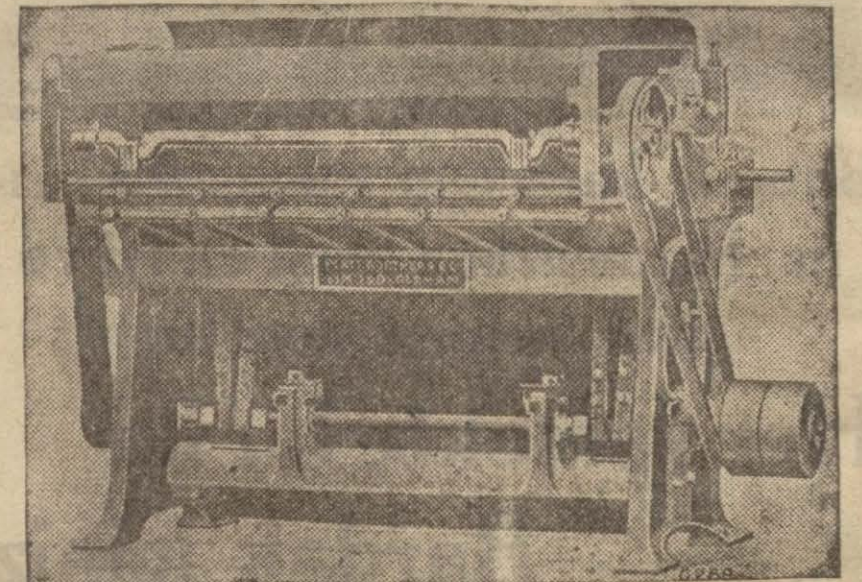
İçmekle kabildir

Ya içenlerden sorunuz veya sizde bir şişe alınız

Her eczanede vardır

PLATT

Makina Fabrikasının
NAMDAR ÇIKRIĞI

En ufak yedek parçalarıyla beraber aşağıdaki Türkiye
UMUM ACENTASINDA mevcuttur.

Adres :

G. D. GIRAS

Yeni Manifaturacılar çarşısı Saffet sokağı No. 3
Telefon No. 2413 P. K. No. 234 İZMİR

Zonguldak Mâden Kömürü

0,10 yıkanmış kömür beher tonu arabada teslim

Lira : 13

Perakende satış kilosu 1,5 kuruş

Silindir ve her nevi fevkalâde kömürü yalnız

Kestane pazarında Bardakçılar sokak No. 10 - 12

F. Perpinyani

Mağazasında bulacaksınız

Telefon 3937

Türkiye Ziraat bankası İzmir Şubelerinden:

Bankamızca satılmakta olan Yunanlı emvali için yapılmış olan
ilanlardan satış günleri Nisan 935 nihayetine kadar olanların
bankamızca ve 1/5/935 tarihlerinden sonra olanların da defter-
darlıkca satılacakları berayî malûmat ilân olunur.

OTEL BRISTOL

Birinci Sınıf

Lüks Otel

Bütün İzmirli burda buluşurlar

Tepebaşı Beyoğlu

Müstecirli: Bütün İzmirliilerin teveccühünü

kazanmış ÖMER LÜTFÜ'dür